

LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMAS

1996 m. liepos 2 d. Nr. I-1418
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija nuo 2000 m. spalio 1 d.:
Nr. [VIII-1905](#), 2000 08 29, Žin., 2000, Nr. 75-2272 (2000 09 07)

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato viešosios informacijos rinkimo, rengimo, skelbimo ir platinimo tvarką, viešosios informacijos rengėjų, platintojų, jų savininkų, žurnalistų bei jų veiklą reglamentuojančių institucijų teises, pareigas ir atsakomybę.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Abonentas** – asmuo, kuris pagal sutartį su transliuotoju ar operatoriumi priima televizijos ir (ar) radijo programas (toliau – programos).

2. **Antžeminė televizija, radijas** – programų transliavimas ir (ar) retransliavimas antžemine televizijos, radijo stotimi ar jų tinklu.

3. **Antžeminis televizijos, radijo tinklas** – telekomunikacijų tinklas, kurį sudaro daugiau negu viena antžeminė televizijos, radijo stotis ir kuris yra skirtas tai pačiai programai transliuoti ir (ar) retransliuoti ar siųsti.

4. **Asmenys** – fiziniai ir juridiniai asmenys, taip pat juridinio asmens teisių neturinčios įmonės.

5. **Asmens sveikatos informacija** – Sveikatos sistemos įstatymo nustatyta informacija apie žmogaus sveikatą.

6. **Audiovizualinė politika** – audiovizualinio sektoriaus valstybinio valdymo principų ir plėtros kryptių nustatymas ir įgyvendinimas, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių audiovizualinio sektoriaus veiklą, derinimas su tarptautiniais reikalavimais plėtojant Lietuvos audiovizualinę rinką.

7. **Bendrasis priėmimo tinklas** – vietinis telekomunikacijų tinklas, naudojamas antžeminės televizijos ir radijo stočių transliuojamoms programoms priimti, taip pat perduoti skirstymo linijomis į galinius įrenginius.

8. **Dezinformacija** – tyčia paskleista melaginga informacija.

9. **Galiniai įrenginiai** – televizoriai, radijo imtuvai, kiti transliuojamų programų ir kitokio pobūdžio transliuojamos informacijos priėmimo įrenginiai.

10. **Garso ir vaizdo kūriniai** – kinematografiniai kūriniai ar kiti kinematografinėmis priemonėmis išreikšti kūriniai, sudaryti iš tarpusavyje susijusių vaizdų, perteikiančių judesį, lydimą arba nelydimą garso, ir įrašyti (užfiksuoti) materialioje vaizdo įrašymo laikmenoje.

11. **Kabelinė televizija, laidinis radijas** – programų transliavimas ir (ar) retransliavimas kabelinės televizijos, laidinio radijo tinklu.

12. **Kabelinės televizijos ir MDTV operatorius** – asmuo, naudojantis savo arba kito asmens kabelinės televizijos ar MDTV telekomunikacijų tinklą (toliau – operatorius).

13. **Kabelinės televizijos, laidinio radijo tinklas** – telekomunikacijų tinklas, skirtas programoms transliuoti, retransliuoti, priimti, pakeisti jų kodavimo būdai ar elektromagnetinių virpesių parametrams ir perduoti jas kabelinėmis, laidinėmis skirstymo linijomis į galinius abonentų įrenginius.

14. **Kanalas (ryšio kanalas)** – radijo dažnių ruožas, būtinas bent vienai programai perduoti.

15. **Laida** – vientisa programos dalis, paprastai turinti pavadinimą, transliavimo laiką, autorius ir vedėjus.

16. **Mikrobangė daugiakanalė televizija (toliau – MDTV)** – programų transliavimas ir (ar) retransliavimas MDTV tinklu.

17. **Mikrobangės daugiakanalės televizijos tinklas** (toliau – MDTV tinklas) – telekomunikacijų tinklas, naudojamas programoms transliuoti, retransliuoti, priimti, pakeisti jų kodavimo būdai ar elektromagnetinių virpesių parametrams ir perduoti jas antžeminiiais mikrobangiais siųstuvais bei tų siųstuvų signalų priėmimo tinklais į galinius abonentų įrenginius.

18. **Nepriklausomi kūrėjai** – neturintys transliuotojo akcijų, dalių ar pajų, nesantys transliuotojo valdymo organų nariais, su transliuotoju darbo, tarnybos santykiais ar jungtine veikla nesusiję asmenys, kuriantys garso ir vaizdo kūrinius ir laisvai juos parduodantys ar kitaip perleidžiantys.

19. **Nuomonė** – visuomenės informavimo priemonėse skelbiamos mintys, vertinimai bei pastabos apie reiškinius ar įvykius. Nuomonės neprivaloma įrodyti, bet ji turi remtis faktais ir būti reiškiamą etiškai.

20. **Oficialūs valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų dokumentai** – su valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų veikla susiję rašytiniai, grafiniai, garsiniai, regimieji, kompiuterinės informacijos ar kitokie dokumentai, kurie yra įtraukti į šių įstaigų dokumentų apskaitą ir yra jų sukurti arba gauti.

21. **Privati informacija** – informacija apie žmogaus asmeninį ir jo šeimos gyvenimą, jo sveikatą, kita žmogaus teisės į privataus gyvenimo apsaugą užtikrinimo požiūriu neskelbtina informacija.

22. **Programa** – transliuotojo pateikiama laidų visuma.

23. **Radijo, televizijos stotis** – technikos kompleksas, kurį sudaro radijo, televizijos siųstuvai kartu su antenomis ir kitais techniniais įrenginiais, skirtas programoms transliuoti, retransliuoti ar siųsti.

24. **Reklama** – už mokestį ar kitą panašų atlygį viešosios informacijos rengėjų ir (ar) platintojų skleidžiama informacija, kurią asmuo, susijęs su komercine, ūkine ar profesine veikla, jiems užsako savireklamos tikslu ar siekdamas paskatinti pirkti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto išsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą; **paslėpta reklama** – informacija apie gamintoją ar paslaugos teikėją, jo įmonės vardą ar veiklą, prekęs, paslaugos ženklą, reklamos tikslu viešosios informacijos rengėjo ir (ar) platintojo sąmoningai pateikiama tokia forma, kad šios informacijos vartotojai gali nesuvokti, jog tai reklama.

25. **Retransliavimas** – visuomenei transliuojamų programų ar jų dalių priėmimas iš transliuotojų ir nepakeistų perdavimas tuo pačiu metu.

26. **Rėmimas** – finansinė ar kitokia materialinė pagalba, kurią asmuo, nedalyvaujantis remiamo viešosios informacijos rengėjo ir (ar) platintojo veikloje, teikia viešosios informacijos rengėjui ir (ar) platintojui, siekdamas pagarsinti savo vardą, prekęs ženklą, įvaizdį, veiklą ar jos produktus.

27. **Siuntimas** – su programų transliavimu ir (ar) retransliavimu susijusi telekomunikacijų veiklos sritis, apimanti programos elektromagnetinių signalų perdavimą telekomunikacijų tinklais į galinius įrenginius.

28. **Telekomunikacijų tinklas** – informacijos perdavimo sistema ir (ar) komutavimo bei kiti įrenginiai, skirti perduoti signalą laidinėmis, radijo, optinėmis ar kitomis elektromagnetinėmis sistemomis, įskaitant kabelinės televizijos, MDTV ir bendrąjį televizijos priėmimo tinklus.

29. **Teleparduotuvė** – už tam tikrą atlygį per televiziją transliuojami reklamos užsakovo tiesioginiai siūlymai pirkti prekių ar naudotis paslaugomis, tarp jų ir siūlymai įsigyti nekilnojamojo turto, turtinių teisių ir įsipareigojimų.

30. **Televitrina** – ne trumpiau kaip 15 minučių trunkanti teleparduotuvės skelbimams skirta nepertraukiama televizijos laida, transliuojama televizijos kanalais, kurie nėra skirti išimtinai teleparduotuvei.

31. **Transliavimas** – programų rengimas ir jų pirminis perdavimas visuomenei telekomunikacijų tinklais.

32. **Transliavimo ir (ar) retransliavimo licencija** – Lietuvos radijo ir televizijos komisijos išduotas rašytinis dokumentas, suteikiantis jį turinčiam asmeniui teisę verstis programų transliavimo ir (ar) retransliavimo veikla nustatytoje teritorijoje su teise naudoti licencijoje nurodytą Ryšių reguliavimo tarnybos skirtą kanalą (radijo dažnį) arba naudotis trečiosios šalies teikiama siuntimo paslauga šiai

šaliai Ryšio reguliavimo tarnybos skirtu dažniu ir nustatantis tokio transliavimo ir (ar) retransliavimo sąlygas.

33. **Transliuotojas** – transliavimo ir (ar) retransliavimo licenciją turintis arba įstatymų numatytais atvejais jos neturintis asmuo, kuris prisiima redakcinę atsakomybę už transliuojamas programas, pats jas rengia ir transliuoja arba leidžia jas nepakeistas retransliuoti ar siųsti kitam asmeniui; **nacionalinio masto transliuotojas** – transliuotojas, kurio transliuojamos programos yra priimanamos teritorijoje, kurioje gyvena daugiau negu pusė Lietuvos gyventojų; **regioninio masto transliuotojas** – transliuotojas, kurio transliuojamos programos yra priimanamos teritorijoje, kurioje gyvena daugiau negu vieno rajono ar miesto gyventojai; **vietinis transliuotojas** – transliuotojas, kurio vienu siųstuvu transliuojamos programos yra skirtos tik vietos žiūrovams ir (ar) klausytojams, ir nėra nacionalinio tinklo dalis.

34. **Viešoji informacija** – informacija, skirta viešai platinti ar kitaip viešai prieinama.

35. **Viešosios informacijos rengėjas** – leidykla, transliuotojas, kino, garso ar vaizdo studija, informacijos agentūra, redakcija ar kitas asmuo, rengiantis viešąją informaciją.

36. **Viešosios informacijos platintojas** – asmuo, parduodantis, siunčiantis ar kitais būdais skleidžiantis viešąją informaciją visuomenei.

37. **Viešosios informacijos rengėjo ir (ar) platintojo savininkas** – asmuo, nuosavybės teise vienas arba su kitais asmenimis valdantis viešosios informacijos rengėją ir (ar) platintoją.

38. **Visuomenės informavimas** – veikla, kuria visiems teikiama viešoji informacija.

39. **Visuomenės informavimo priemonės** – knygos, laikraščiai, žurnalai, biuletiniai ar kiti leidiniai, televizijos, radijo programos, kino ar kita garso ir vaizdo studijų produkcija ir kitos priemonės, kuriomis platinama informacija. Visuomenės informavimo priemonėms pagal šį įstatymą nepriskiriami techniniai ir tarnybiniai dokumentai, taip pat vertybiniai popieriai.

40. **Žinia** – visuomenės informavimo priemonėse skelbiami faktai ar tiesa pagrįsti duomenys.

41. **Žurnalistas** – asmuo, kuris profesionaliai renka, rengia ir teikia medžiagą viešosios informacijos rengėjui savo iniciatyva ar pagal sutartį su rengėju arba jo pavedimu ir (ar) yra žurnalistų profesinio susivienijimo narys.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-39](#), 2000 11 21, Žin., 2000, Nr. 102-3215 (2000 11 29)

3 straipsnis. Pagrindiniai visuomenės informavimo principai

1. Lietuvos Respublikoje laidojama Konstitucijoje, šiame ir kituose įstatymuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse įtvirtinta informacijos laisvė.

2. Viešosios informacijos rengėjai, platintojai, žurnalistai savo veikloje vadovaujasi Konstitucija ir įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, humanizmo, lygybės, pakantos, pagarbos žmogui principais, gerbia žodžio, kūrybos ir sąžinės laisvę, nuomonių įvairovę, laikosi žurnalistų profesinės etikos normų, padeda plėtoti demokratiją, visuomenės atvirumą, skatina visuomenės pilietiškumą ir valstybės pažangą, stiprina valstybės nepriklausomybę, ugdo tautinę kultūrą ir dorovę.

3. Viešoji informacija visuomenės informavimo priemonėse turi būti pateikiama teisingai, tiksliai ir nešališkai.

4. Naudojimasis informacijos laisve gali būti saistomas tokių reikalavimų, sąlygų, apribojimų ar bausmių, kuriuos nustato įstatymai ir kurie demokratinėje visuomenėje būtini Lietuvos valstybės saugumui, teritorijos vientisumui, viešajai tvarkai, konstitucinei santvarkai apginti, teisminės valdžios nešališkumui garantuoti, siekiant užkirsti kelią teisės pažeidimams ir nusikaltimams, konfidencialios informacijos atskleidimui, apsaugoti žmonių sveikatą bei dorovę, taip pat jų privatų gyvenimą, orumą ir teises.

5. Už informacijos laisvės pažeidimus, taip pat už įstatymų nustatytų naudojimosi informacijos laisve apribojimų pažeidimus atsakoma šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

II SKYRIUS INFORMACIJOS LAISVĖ IR JOS APSAUGA

4 straipsnis. Informacijos laisvė

1. Kiekvienas asmuo turi teisę laisvai reikšti savo mintis ir įsitikinimus. Ši teisė apima laisvę

laikytis savo nuomonės, taip pat įstatymų nustatytais sąlygomis ir tvarka rinkti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas.

2. Lietuvos Respublikoje laiduojamas laisvas televizijos programų, kurios transliuojamos laikantis Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nustatytų reikalavimų, priėmimas ir retransliavimas iš valstybių Europos Sąjungos narių ir kitų Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių Europos šalių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-39](#), 2000 11 21, Žin., 2000, Nr. 102-3215 (2000 11 29)

5 straipsnis. Teisė rinkti ir skelbti informaciją

1. Kiekvienas asmuo turi teisę:
 - 1) rinkti informaciją ir ją skelbti visuomenės informavimo priemonėse;
 - 2) neleisti skelbti savo parengtos informacijos, jeigu jos turinys redakcinio rengimo metu buvo iškreiptas;
 - 3) užsirašinėti, fotografuoti, filmuoti, naudotis garso ir vaizdo technikos priemonėmis, taip pat kitais būdais fiksuoti informaciją, išskyrus šio įstatymo 13 straipsnyje nurodytus atvejus;
 - 4) publikacijas ar laidas skelbti savo pavarde, slapyvardžiu ar anonimiškai.
2. Niekas negali būti verčiamas, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, platinti valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų biudžetinių įstaigų informaciją.

6 straipsnis. Teisė gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų

1. Kiekvienas asmuo turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų biudžetinių įstaigų viešąją informaciją apie jų veiklą, oficialius jų dokumentus (kopijas), taip pat informaciją, kurią minėtos įstaigos turi apie jį patį.
2. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos turi informuoti visuomenę apie savo veiklą.
3. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos privalo Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių įstaigų įstatymo bei kitų įstatymų nustatyta tvarka teikti viešąją informaciją, taip pat turimą privačią informaciją, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, kai privati informacija neteikiama.
4. Informacija, kurią rengiant nereikia kaupti papildomų duomenų, viešosios informacijos rengėjams ir (ar) platintojams pateikiama ne vėliau kaip per vieną darbo dieną, o informacija, kurią rengiant reikia kaupti papildomus duomenis, – ne vėliau kaip per savaitę.
5. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, kitos biudžetinės įstaigos, atsisakiusios teikti viešąją informaciją viešosios informacijos rengėjui, turi ne vėliau kaip kitą darbo dieną raštu informuoti rengėją apie atsisakymo suteikti informaciją priežastis.
6. Valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų viešoji informacija yra nemokama. Šios įstaigos gali imti mokesť tik už paslaugas ir patarnavimus, susijusius su teikiamos informacijos paieška, informacijos ar dokumentų dauginimu (kopijavimu). Šis mokestis negali būti didesnis už realias informacijos pateikimo sąnaudas.
7. Kitos įstaigos ir įmonės, taip pat politinės partijos, profesinės sąjungos, politinės visuomeninės ir kitos organizacijos teikia viešosios informacijos rengėjams ir kitiems asmenims viešąją informaciją apie savo veiklą šių įstaigų, įmonių ar organizacijų įstatų (nuostatų) nustatyta tvarka.

7 straipsnis. Redagavimo laisvė

1. Siekiant užtikrinti informacijos laisvę, draudžiama daryti įtaką viešosios informacijos rengėjui, platintojui, jų savininkui ar žurnalistui, verčiant juos neteisingai pateikti visuomenės informavimo priemonėse informaciją apie įvykius ar faktus.
2. Žurnalistas turi teisę atsisakyti atlikti viešosios informacijos rengėjo, savininko ar jų paskirto atsakingo asmens pavedimą, susijusį su viešosios informacijos rengimu ir (ar) platinimu, jeigu pavedimas verčia jį pažeisti įstatymus ar Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodeksą.
3. Už veiksmus, pažeidžiančius šio straipsnio nuostatas, atsakoma įstatymų nustatyta tvarka.

8 straipsnis. Informacijos šaltinio paslaptis

***Viešosios informacijos rengėjas, platintojas, viešosios informacijos rengėjo ir (ar) platintojo savininkas, žurnalistas turi teisę išsaugoti informacijos šaltinio paslaptį, neatskleisti informacijos šaltinio.**

***Pastaba.** 1. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo **8 straipsnis ta apimtimi**, kuria įtvirtinta, kad viešosios informacijos rengėjas, platintojas, viešosios informacijos rengėjo ir (ar) platintojo savininkas, žurnalistas turi teisę išsaugoti informacijos šaltinio paslaptį, neatskleisti informacijos šaltinio net ir tais atvejais, kai demokratinėje valstybėje informacijos šaltinį teismo sprendimu atskleisti yra būtina dėl gyvybiškai svarbių ar kitų ypač reikšmingų visuomenės interesų, taip pat siekiant užtikrinti, kad būtų apgintos asmenų konstitucinės teisės ir laisvės ir kad būtų vykdomas teisingumas, **prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnio 3 ir 4 dalims, konstituciniam teisinės valstybės principui.**

2. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo **8 straipsnis ta apimtimi**, kuria įtvirtinta, kad viešosios informacijos rengėjas, platintojas, viešosios informacijos rengėjo ir (ar) platintojo savininkas, žurnalistas turi teisę išsaugoti informacijos šaltinio paslaptį, neatskleisti informacijos šaltinio net ir teismui, nors informacijos šaltinį atskleisti būtina tam, kad būtų vykdomas teisingumas, **prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui.**

Straipsnio pakeitimai:

*Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)
2002-10-23, Žin., 2002, Nr. 104-4675 (2002-10-31)*

9 straipsnis. Teisė viešai kritikuoti valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, pareigūnų veiklą

Kiekvienas asmuo turi teisę viešai kritikuoti valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, taip pat pareigūnų veiklą. Lietuvos Respublikoje draudžiama persekioti už kritiką.

10 straipsnis. Draudimas taikyti neteisėtus informacijos laisvės apribojimus

1. Valstybės ir savivaldybių institucijoms ar įstaigoms, viešosios informacijos rengėjų ir (ar) platintojų veiklą reglamentuojančioms institucijoms draudžiama savo teisės aktais apriboti įstatymų apibrėžtą informacijos laisvę.

2. Viešosios informacijos cenzūra Lietuvos Respublikoje draudžiama. Draudžiami bet kokie veiksmai, kuriais siekiama kontroliuoti visuomenės informavimo priemonėse skelbiamos informacijos turinį iki šios informacijos paskelbimo.

11 straipsnis. Teisė ginti informavimo laisvę

1. Kiekvienas asmuo turi teisę apskusti teismui valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, pareigūnų sprendimus ir veiksmus, jeigu šie pažeidžia ar neteisėtai apriboja asmens teisę gauti, rinkti ar skleisti informaciją.

2. Draudžiama persekioti viešosios informacijos rengėją, platintoją, jų savininką ar žurnalistą už paskelbtą informaciją, jeigu ją rengiant ir platinant nebuvo pažeisti įstatymai.

12 straipsnis. Žurnalistų akreditavimas

1. Viešosios informacijos rengėjas ir (ar) platintojas turi teisę akredituoti savo žurnalistus prie valstybės institucijų, politinių partijų, politinių ir visuomeninių organizacijų, taip pat kitų institucijų šalių susitarimu.

2. Žurnalistas gali dalyvauti jį akreditavusios institucijos ar organizacijos posėdžiuose, kituose renginiuose, jis yra aprūpinamas stenogramomis, protokolais ir kitais dokumentais ar jų nuorašais tarpusavio susitarimu numatytais sąlygomis.

3. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos akredituoti kitų valstybių žurnalistai turi vienodas su Lietuvos žurnalistais teises rinkti ir skelbti informaciją.

III SKYRIUS

ASMENS, VISUOMENĖS IR VALSTYBĖS INTERESŲ APSAUGA VISUOMENĖS INFORMAVIMO SRITYJE

13 straipsnis. Asmens teisių, garbės ir orumo apsauga

1. Siekiant nepažeisti asmens teisių, apsaugoti jo garbę ir orumą, renkant ir viešai skelbiant informaciją draudžiama:

- 1) be asmens sutikimo filmuoti, fotografuoti ar daryti garso ir vaizdo įrašus jam priklausančioje valdoje;
 - 2) filmuoti, fotografuoti ar daryti garso ir vaizdo įrašus neviešų renginių metu be organizatorių, turinčių teisę rengti tokius renginius, sutikimo;
 - 3) filmuoti ir fotografuoti žmogų ir naudoti jo atvaizdus reklamai visuomenės informavimo priemonėse be šio žmogaus sutikimo.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti draudimai netaikomi renkant informaciją, jei yra pagrindas manyti, kad fiksuojami teisės pažeidimai.
 3. Už šio straipsnio nustatytų reikalavimų pažeidimą renkant ir skelbiant viešąją informaciją atsakoma šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

14 straipsnis. Privataus gyvenimo apsauga

1. Rengiant ir platinant viešąją informaciją, privaloma užtikrinti žmogaus teisę į tai, kad būtų gerbiamas jo asmeninis ir jo šeimos gyvenimas.
2. Informaciją apie privatą gyvenimą galima skelbti, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus, tik to žmogaus sutikimu ir jeigu informacijos paskelbimas nedaro jam žalos.
3. Informacija apie privatą gyvenimą gali būti skelbiama be žmogaus sutikimo tais atvejais, kai informacijos paskelbimas nedaro žalos asmeniui arba kai informacija padeda atskleisti įstatymų pažeidimus ar nusikalstamas veikas, taip pat kai informacija yra pateikiama nagrinėjant bylą atviraime teismo procese. Be to, informacija apie viešojo asmens (valstybės politikų, valstybės tarnautojų, politinių partijų ir visuomeninių organizacijų vadovų bei kitų visuomeninėje ir politinėje veikloje dalyvaujančių asmenų) privatą gyvenimą gali būti skelbiama be jo sutikimo, jeigu ši informacija atskleidžia visuomeninę reikšmę turinčias privataus šio asmens gyvenimo aplinkybes ar asmenines savybes.
4. Už teisės į privatą gyvenimą pažeidimą visuomenės informavimo priemonėse atsakoma šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1487](#), 2003-04-03, Žin., 2003, Nr. 38-1732 (2003-04-24)

15 straipsnis. Atsakymo teisė

Kiekvienas fizinis asmuo, kurio garbę ir orumą žemina visuomenės informavimo priemonėje paskelbta tikrovės neatitinkanti, netiksli ar šališka informacija apie jį, taip pat kiekvienas juridinis asmuo, kurio teisėtiems interesams, ypač reputacijai, pakenkė tikrovės neatitinkanti, netiksli ar šališka informacija, turi teisę atsakyti, paneigdamas tikrovės neatitinkančią informaciją ar patikslindamas paskelbtą informaciją, arba pareikalauti, kad viešosios informacijos rengėjas ir (ar) platintojas paneigtų tikrovės neatitinkančią informaciją šio įstatymo 45 straipsnyje nustatyta tvarka.

16 straipsnis. Teisė gauti atlyginimą už padarytą moralinę ir materialinę žalą

1. Kiekvienas fizinis asmuo, kurio garbę ir orumą žemina paskelbta tikrovės neatitinkanti informacija apie jį, turi teisę pagal įstatymus gauti atlyginimą už padarytą moralinę žalą šio įstatymo 54 straipsnio nustatyta tvarka.
2. Kiekvienas juridinis asmuo, kurio teisėtiems interesams, ypač reputacijai, pakenkė paskelbta tikrovės neatitinkanti informacija, turi teisę įstatymų nustatyta tvarka gauti atlyginimą už patirtą žalą.

17 straipsnis. Nuomonių įvairovės visuomenės informavimo priemonėse užtikrinimas

1. Gerbdami nuomonių įvairovę, viešosios informacijos rengėjai ir platintojai turi visuomenės informavimo priemonėse pateikti kuo daugiau viena nuo kitos nepriklausomų nuomonių.
2. Skelbiant viešosios nuomonės tyrimo rezultatus, turi būti nurodoma, kiek šie tyrimai yra statistiškai patikimi (nurodant tyrimų imtį ir galimą paklaidą).

18 straipsnis. Nepilnamečių apsauga

1. Nepilnamečiai turi būti apsaugoti, kaip to reikalauja Vaiko teisių apsaugos pagrindų ir kiti įstatymai, Jungtinių Tautų Organizacijos Vaiko teisių konvencija bei Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, nuo jų fiziniam, protiniam ir doroviniam vystymuisi kenkiančios viešosios informacijos, ypač susijusios su pornografija ir (ar) savitiksliu smurto vaizdavimu.

2. Viešosios informacijos, kuri daro neigiamą poveikį nepilnamečių fiziniam, protiniam ar doroviniam vystymuisi, priskyrimo kriterijus nustato Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje numatytas įstatymas.

3. Draudžiamos programos ar laidos, kurios gali rimtai pakenkti nepilnamečių fiziniam, protiniam ar doroviniam vystymuisi, ypač susijusios su pornografija ir (ar) savitiksiu smurto vaizdavimu.

4. Šio straipsnio 3 dalies nuostata taip pat taikoma ir kitoms programoms ar laidoms, kurios galėtų pakenkti nepilnamečių fiziniam, protiniam ar doroviniam vystymuisi, išskyrus tuos atvejus, kai parenkant transliavimo laiką arba naudojant techninės priemonės užtikrinama, kad šių transliacijų priėmimo zonoje nepilnamečiai tokių programų ar laidų neklausytų ir nežiūrėtų.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytos programos ar laidos transliuojamos tik nuo 23 iki 6 valandos.

6. Už viešosios informacijos platinimą, pažeidžiantį šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus, atsakoma šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-39](#), 2000 11 21, Žin., 2000, Nr. 102-3215 (2000 11 29)

19 straipsnis. Neteikiama informacija

1. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, taip pat kitos įstaigos, įmonės ir organizacijos neteikia viešosios informacijos rengėjams ir (ar) platintojams, kitiems asmenims informacijos, kuri pagal įstatymus yra valstybės, tarnybos, profesinė, komercinė ar banko paslaptis arba yra privati informacija.

2. Neteikiama ir ta informacija, kurią teikti draudžia kiti įstatymai, nes jos suteikimas pakenktų valstybės saugumo ir gynybos interesams, baudžiamajam asmenų persekiojimui, pažeistų valstybės teritorijos vientisumą ar viešąją tvarką arba jos nesuteikimas užkirstų kelią sunkiems teisės pažeidimams ar būtų labai svarbus žmonių sveikatai apsaugoti.

3. Apie atsisakymą suteikti prašomą informaciją įstatymų nustatyta tvarka pranešama asmeniui raštu, nurodant informacijos nesuteikimo priežastis.

20 straipsnis. Neskelbtina informacija

1. Visuomenės informavimo priemonėse draudžiama skelbti informaciją, kurioje:

- 1) raginama prievarta keisti Lietuvos Respublikos konstitucinę santvarką;
- 2) skatinama kėsintis į Lietuvos Respublikos suverenumą, jos teritorijos vientisumą;
- 3) kurstomas karas, taip pat tautinė, rasinė, religinė, socialinė bei lyčių neapykanta;
- 4) platinama, propaguojama ar reklamuojama pornografija, taip pat propaguojamos ir (ar) reklamuojamos seksualinės paslaugos, seksualiniai iškrypimai;
- 5) propaguojamos ir (ar) reklamuojamos narkotinės ar psichotropinės medžiagos.

2. Draudžiama platinti dezinformaciją ir informaciją, šmeižiančią, įžeidžiančią žmogų, žeminančią jo garbę ir orumą.

3. Neleidžiama skleisti informacijos, pažeidžiančios nekaltumo prezumpciją bei kliudančios teisminės valdžios nešališkumui. Įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka teismas gali apriboti vertinimų bei komentarų, susijusių su teisme dar neišnagrinėta byla bei galinčių turėti įtakos teismo nešališkumui ir nepriklausomumui, skleidimą visuomenės informavimo priemonėse.

4. Už šiame straipsnyje numatytų draudimų pažeidimus atsakoma šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

5. Spaudos leidinių, kino ir videofilmų, radijo ir televizijos programų ir kitos viešosios informacijos, priskirtos erotinei, smurtinei ar kitai ribojamai viešajai informacijai, platinimo tvarką nustato Vyriausybė.

21 straipsnis. Pareiga skelbti oficialius valstybės pranešimus

1. Gaivalinių nelaimių, didelių avarių ar epidemijų, karo ar nepaprastosios padėties atveju viešosios informacijos rengėjai ir platintojai turi Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka nemokamai ir operatyviai skelbti oficialius valstybės pranešimus.

2. Seimas karo ar nepaprastosios padėties atveju įstatymu gali nustatyti viešosios informacijos rengėjų ir platintojų veiklos ribojimus ir (ar) kitas prievoles, būtinas piliečių bei visuomenės interesų

apsaugai.

3. Už atsisakymą skelbti šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais oficialius valstybės pranešimus atsakoma įstatymų nustatyta tvarka.

22 straipsnis. Autorių teisių ir gretutinių teisių apsauga

Literatūros, mokslo, meno bei kitus kūrinius viešosios informacijos rengėjai, platintojai ir žurnalistai naudoja vadovaudamiesi Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymu bei kitais įstatymais ir teisės aktais.

IV SKYRIUS VIEŠOSIOS INFORMACIJOS RENGIMAS IR PLATINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS VIEŠOSIOS INFORMACIJOS RENGĖJŲ, PLATINTOJŲ BEI JŲ SAVININKŲ TEISINIS STATUSAS IR VEIKLOS SĄLYGOS

23 straipsnis. Viešosios informacijos rengėjai, platintojai ir jų savininkai

1. Viešosios informacijos rengėjų, platintojų ir jų savininkų santykius reglamentuoja šis ir kiti įstatymai, norminiai teisės aktai ir šalių susitarimai.

2. Viešosios informacijos rengėjais ir (ar) platintojais gali būti Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių fiziniai asmenys bei visų rūšių įmonės ir organizacijos, įstatymų nustatyta tvarka įsteigusios įmonę ar savo įmonės padalinį Lietuvos Respublikoje, išskyrus šio straipsnio 4, 5, 6 dalyse ir kitų įstatymų nurodytus asmenis.

3. Viešosios informacijos rengėjo ar platintojo savininkas gali įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka nutraukti ar reorganizuoti viešosios informacijos rengimo ir (ar) platinimo veiklą arba perleisti rengėją ar platintoją kitiems šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims. Parduodant ar kitaip perleidžiant ne mažiau kaip 10 procentų transliuotojo ar operatoriaus akcijų, būtina apie akcijų pardavimą ar perleidimą informuoti Lietuvos radijo ir televizijos komisiją. Jei pardavus ar kitaip perleisus transliuotojo ar operatoriaus akcijas, keičiasi kontrolinio akcijų paketo savininkas (savininkai), parduodant ar kitaip perleidžiant akcijas privaloma gauti Lietuvos radijo ir televizijos komisijos rašytinį sutikimą dėl minėtų akcijų pardavimo ar kitokio perleidimo. Šis reikalavimas taikomas ir tais atvejais, kai pardavus ar kitaip perleisus transliuotojo ar operatoriaus turtą ar turto dalį (jei turtas yra neakcionuotas), transliuotojo ar operatoriaus kontrolė pereina kitam asmeniui.

4. Viešosios informacijos rengėju arba platintoju negali būti asmuo, kuriam teismo nuosprendžiu tai uždrausta.

5. Transliuotojo ir operatoriaus savininkas negali būti politinė partija ar politinė organizacija.

6. Valstybės institucijos (išskyrus mokslo ir mokymo įstaigas), savivaldybės, bankai negali būti viešosios informacijos rengėjais ir (ar) jų savininkais, bet gali leisti neperiodinius informacinio pobūdžio leidinius, skirtus visuomenei informuoti apie savo veiklą. Valstybė ar valstybės institucijos (išskyrus mokslo ir mokymo įstaigas), savivaldybės, bankai negali turėti viešosios informacijos rengėjų akcijų, jeigu įstatymų nenustatyta kitaip.

7. Kiekvienas viešosios informacijos rengėjas ar jo savininkas turi paskirti asmenį (vyriausiąjį redaktorių, redaktorių, laidos vedėją), kuris atsako už visuomenės informavimo priemonės turinį. Kai viešosios informacijos rengėjas ir savininkas yra tas pats fizinis asmuo, jis atsako už savo viešosios informavimo priemonės turinį.

8. Viešosios informacijos rengėjas ar jo savininkas privalo parengti ir patvirtinti vidaus tvarkos taisykles, kuriose turi būti nustatyti viešosios informacijos rengėjų ir samdomų darbuotojų tarnybiniai santykiai, pareigos, atsakomybė, taip pat žurnalisto apsauga nuo galimo jo laisvės varžymo.

24 straipsnis. Duomenys apie viešosios informacijos rengėjus, platintojus ir jų savininkus

1. Viešosios informacijos rengėjai ir (ar) platintojai, išskyrus Lietuvos radijo ir televizijos komisijos licenciją turinčius transliuotojus bei Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją, privalo kasmet iki kovo 30 dienos Vyriausybės įgaliotai institucijai visuomenės informavimo srityje (toliau – Vyriausybės įgaliota institucija) šios institucijos nustatyta tvarka pateikti duomenis apie įmonės akcininkus ar

dalininkus, kurie turi nuosavybės teisę ar valdo ne mažiau kaip 10 procentų visų akcijų ar turto (jeigu turtas yra neakcionuotas). Juose turi būti nurodyta tokių akcininkų ar dalininkų vardai ir pavardės (pavadinimai), asmens kodas (registracijos numeris), turimo turto dalis ar akcijų skaičius bei balsų dalis procentais. Viešosios informacijos rengėjai ir platintojai turi Vyriausybės įgaliotai institucijai kasmet iki kovo 30 dienos pateikti šios institucijos nustatyta tvarka informaciją apie savo valdymo organus ir vadovaujančius asmenis bei informaciją apie turtinius santykius ir (ar) jungtinę veiklą, siejančią juos su kitais viešosios informacijos rengėjais ir (ar) platintojais ir (ar) jų savininkais. Vyriausybės įgaliota institucija privalo savo nustatyta tvarka iki tų metų gegužės 15 dienos „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ paskelbti viešosios informacijos rengėjų ir platintojų pateiktus duomenis.

2. Seimo, Vyriausybės nariai, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai, kitų valstybės institucijų vadovai privalo Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka paskelbti „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“, kokių viešosios informacijos rengėjų ir (ar) platintojų savininkai, bendraturčiai ar akcininkai jie yra.

3. Viešosios informacijos rengėjai ar platintojai, žurnalistai privalo savo visuomenės informavimo priemonėje paskelbti apie gautą paramą, jeigu ji viršija vienos minimalios algos dydį, nurodant, kokio dydžio ir iš ko gauta parama.

4. Už šiame straipsnyje nurodytos informacijos nepaskelbimą skiriamos baudos įstatymų nustatyta tvarka.

25 straipsnis. Viešosios informacijos rengėjų ir platintojų registravimas

Viešosios informacijos rengėjai ir platintojai registruojami įstatymų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos įmonių registre.

26 straipsnis. Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausantys transliuotojai

1. Transliuotojas yra laikomas priklausančiu Lietuvos Respublikos jurisdikcijai tais atvejais, kai atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

1) pagrindinė transliuotojo buveinė yra Lietuvoje ir jo redakciniai sprendimai dėl transliuojamų programų priimami Lietuvoje;

2) pagrindinė transliuotojo buveinė yra Lietuvoje, o redakciniai sprendimai dėl transliuojamų programų priimami kitoje valstybėje Europos Sąjungos narėje, bet didesnioji dalis transliuotojo darbuotojų, kurie verčiasi transliavimo veikla, dirba Lietuvoje;

3) pagrindinė transliuotojo buveinė yra kitoje valstybėje Europos Sąjungos narėje, bet redakciniai sprendimai priimami Lietuvoje ir didesnioji dalis transliuotojo darbuotojų, kurie verčiasi transliavimo veikla, dirba Lietuvoje;

4) didelė dalis transliuotojo darbuotojų, kurie verčiasi transliavimo veikla, dirba ir Lietuvoje, ir kitoje valstybėje Europos Sąjungos narėje, bet pagrindinė transliuotojo buveinė yra Lietuvoje;

5) pagrindinė transliuotojo buveinė yra Lietuvoje, bet redakciniai sprendimai dėl transliuojamų programų priimami kitoje valstybėje Europos Sąjungos narėje arba atvirkščiai, ir nė vienoje šių valstybių nedirba didesnioji dalis transliuotojo darbuotojų, kurie verčiasi transliavimo veikla, tačiau transliuotojas pradėjo savo veiklą, laikydamasis Lietuvos Respublikos įstatymų ir turi nuolatinių ekonominių santykių Lietuvoje;

6) pagrindinė transliuotojo buveinė yra Lietuvoje, bet redakciniai sprendimai dėl transliuojamų programų priimami kitoje valstybėje ne Europos Sąjungos narėje arba atvirkščiai, ir didesnioji dalis transliuotojo darbuotojų, kurie verčiasi transliavimo veikla, dirba Lietuvoje.

2. Transliuotojas, kuriam negali būti taikomos šio straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 4, 5, 6 punktų nuostatos ir kuris nepriklauso valstybės Europos Sąjungos narės arba kitos Europos Tarybos konvencijai dėl televizijos be sienų ratifikavusios šalies jurisdikcijai, priklauso Lietuvos Respublikos jurisdikcijai, jei atitinka šias sąlygas:

1) transliuotojas naudoja Lietuvos valstybei priklausančiu kanalu (radijo dažniu);

2) transliuotojas nesinaudoja Lietuvos valstybei priklausančiu kanalu (radijo dažniu), bet naudoja Lietuvos valstybei priklausančiu ryšio palydovu;

3) transliuotojas nesinaudoja nei Lietuvos valstybei priklausančiu kanalu (radijo dažniu), nei Lietuvos valstybei priklausančiu ryšio palydovu, bet naudoja Lietuvoje įrengta antžemine stotimi, perduodančia signalą į ryšio palydovą.

3. Kiekvienas Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausantis transliuotojas vadovaujasi šio

įstatymo nuostatomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-39](#), 2000 11 21, *Žin.*, 2000, Nr. 102-3215 (2000 11 29)

27 straipsnis. Viešosios informacijos platinimas

1. Informaciją visuomenei platina pats viešosios informacijos rengėjas arba kitas asmuo pagal sutartį su viešosios informacijos rengėju ar šio leidimu.

2. Užsienyje parengtas visuomenės informavimo priemonės leidžiama platinti Lietuvos Respublikoje, jeigu jų turinys neprieštarauja šio įstatymo nuostatomis ir Lietuvos Respublikos tarptautinėms sutartims. Užsienyje parengtas televizijos programas leidžiama transliuoti ir retransliuoti Lietuvos Respublikoje, nepažeidžiant šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostatų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-131](#), 2000 12 21, *Žin.*, 2000, Nr. 113-3619 (2000 12 30)

28 straipsnis. Valstybės parama viešosios informacijos rengėjams

1. Valstybė remia viešosios informacijos rengėjų kultūrinę ir šviečiamąją veiklą. Valstybės finansinė parama viešosios informacijos rengėjams, išskyrus nurodytą šio straipsnio 6 dalyje, yra teikiama per viešąją įstaigą Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondą (toliau – Fondas). Į Fondą lėšas iš valstybės biudžeto kasmet skiria Seimas.

2. Fondas veikia, vadovaudamasis Viešųjų įstaigų, šiuo ir kitais įstatymais, taip pat Fondo įstatais. Fondo dalininkai yra: Lietuvos architektų sąjunga, Lietuvos dailininkų sąjunga, Lietuvos fotomenininkų sąjunga, Lietuvos kinematografininkų sąjunga, Lietuvos kompozitorių sąjunga, Lietuvos rašytojų sąjunga, Lietuvos tautodailininkų sąjunga, Lietuvos teatro sąjunga, Lietuvos mokslininkų sąjunga, Lietuvos žurnalistų sąjunga, Lietuvos kabelinės televizijos asociacija, Lietuvos radijo ir televizijos asociacija, Lietuvos periodinės spaudos leidėjų asociacija, Regioninių televizijų asociacija, Lietuvos teisininkų draugija, Lietuvos žurnalistų draugija, Kultūros ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija.

3. Fondo veiklai vadovauja Fondo taryba. Po vieną narį į Fondo tarybą skiria jo dalininkai. Tarybos narys skiriamas jį paskyrusios organizacijos valdymo organų įgaliojimų laikui. Kultūros ministerija bei Švietimo ir mokslo ministerija Fondo tarybos narius skiria 4 metams. Fondo tarybai vadovauja Tarybos pirmininkas, kurį Fondo taryba renka 3 metams. Fondo tarybos sprendimai priimami paprasta visų Tarybos narių balsų dauguma.

4. Fondo lėšų šaltiniai:

- 1) valstybės dotacijos (subsидijos);
- 2) juridinių ar fizinių asmenų dovanotos lėšos;
- 3) Lietuvos Respublikoje įregistruotų transliuotojų licencijų mokestis;
- 4) palūkanos už bankuose saugomas Fondo lėšas;
- 5) kitos teisėtai įgytos lėšos.

4. Viešosios informacijos rengėjų kultūrinė, šviečiamoji veikla remiama konkurso tvarka pagal Fondui pateiktas programas. Bendruosius konkurso nuostatus, suderintus su Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetu, tvirtina Vyriausybė.

5. Fondas kasmet spaudoje paskelbia metinę veiklos ataskaitą, o Fondo tarybos pirmininkas kiekvienais metais pateikia ataskaitą Seimo plenariniame posėdyje apie lėšų, gautų iš biudžeto, paskirstymą ir panaudojimą.

6. Finansinė parama iš valstybės biudžeto knygų leidybai, taip pat garso ir vaizdo laikmenomis platinamos produkcijos leidybai, kino filmų gamybai yra skiriama per Kultūros ministeriją bei Švietimo ir mokslo ministeriją, remiantis ekspertų komisijų, veikiančių prie šių ministerijų, teikimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-39](#), 2000 11 21, *Žin.*, 2000, Nr. 102-3215 (2000 11 29)

29 straipsnis. Sąžininga konkurencija visuomenės informavimo srityje

1. Valstybės ir savivaldybių įstaigos, taip pat kitos visų rūšių įmonės, įstaigos ir organizacijos ar fiziniai asmenys negali monopolizuoti visuomenės informavimo priemonių.

2. Valstybė sudaro vienodas teises ir ekonomines sąlygas viešosios informacijos rengėjų ir platintojų, išskyrus smurtinio bei erotinio pobūdžio produkcijos rengėjus ir (ar) platintojus, sąžiningai

konkurencijai. Įstatymų nustatyta tvarka valstybės institucijos prižiūri, kad nė vienas asmuo neužimtų monopolinės padėties ar nepiktnaudžiautų užimama dominuojančia padėtimi tarp viešosios informacijos rengėjų ar platintojų arba kurios nors atskiros visuomenės informavimo priemonių rūšies rinkoje. Dominuojanti padėtis visuomenės informavimo srityje nustatoma vadovaujantis Konkurencijos įstatymu.

3. Smurtinio ir erotinio pobūdžio viešosios informacijos rengėjams ir (ar) platintojams taikomi šio ir kitų įstatymų ar teisės aktų numatyti apribojimai.

30 straipsnis. Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija

Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija (toliau – LRT) – valstybei nuosavybės teise priklausanti viešoji ne pelno institucija, veikianti pagal Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymą.

31 straipsnis. Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimas

1. Lietuvos Respublikoje transliavimo ir retransliavimo veikla, išskyrus LRT atliekamą transliavimą ar retransliavimą, yra licencijuojama. Asmenys, norintys verstis transliavimo ir (ar) retransliavimo veikla, privalo gauti Lietuvos radijo ir televizijos komisijos licenciją, išskyrus atvejus, kai šiai veiklai nenaudojami kanalai (radijo dažniai). Ryšių reguliavimo tarnyba, pasibaigus kiekvienam kalendorinių metų ketvirčiui, ne vėliau kaip per 10 dienų pateikia Komisijai informaciją apie naujai sukoordinuotus kanalus (radijo dažnius) programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti. Konkursus verstis transliavimo ir (ar) retransliavimo veikla su konkurso laimėtoju suteikiama teise naudoti programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti kanalą (radijo dažnį) arba naudotis trečiosios šalies teikiama siuntimo paslauga skelbia Komisija. Kanalą (radijo dažnį) programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti su teise steigti, įrengti ir naudoti radijo ar televizijos stotis ir (ar) telekomunikacijų tinklą Ryšių reguliavimo tarnyba skiria tik asmenims, gavusiems Komisijos licenciją. Licencija su teise naudotis trečiosios šalies teikiama siuntimo paslauga nesuteikia teisės steigti, įrengti ir naudoti savo radijo ir televizijos stotis ir (ar) telekomunikacijos tinklus naudojant siuntimo paslaugų teikėjui skirtus kanalus (radijo dažnius).

2. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę pakeisti licencijos turėtoju skirtą radijo dažnį, tik kai to reikalauja Lietuvos Respublikos tarptautiniai įsipareigojimai ar radijo dažnių programoms transliuoti ir siųsti strateginio plano (toliau – strateginis planas) pakeitimai. Nutraukiant radijo dažnių ruožą, licencijos turėtoju kitas radijo dažnis neskiriamas, jei jis turi teisę transliuoti ar retransliuoti programą kitu radijo dažnių ruožu.

3. Kanalai (radijo dažniai) yra Lietuvos Respublikos nuosavybė ir negali būti privatizuoti.

4. LRT veikla nėra licencijuojama. Kanalus (radijo dažnius) LRT programoms transliuoti ne konkurso būdu, remdamasi strateginiu planu skiria Ryšių reguliavimo tarnyba, sprendimą suderinusi su Komisija.

5. Licencijų išdavimo tvarką nustato šis ir kiti įstatymai, Komisijos nuostatai bei Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklės, kurias tvirtina Komisija.

6. Išduodant licencijas, pirmenybė teikiama transliuotojams, kurie įsipareigoja rengti originalios kūrybos kultūrinės, informacinės bei šviečiamąsias laidas, užtikrinti teisingą ir nešališką informacijos pateikimą, gerbti asmens orumą ir teisę į privatų gyvenimą, saugoti nepilnamečius nuo galimo neigiamo viešosios informacijos poveikio jų fiziniam, protiniam ir doroviniam vystymuisi, taip pat transliuotojams, kurių programų priėmimo zonoje dar netransliuoja kitos stotys.

7. Konkurso būdu išduodamos šios licencijos:

1) radijo programoms transliuoti su teise steigti, įrengti ir eksploatuoti radijo stotis;

2) radijo programoms transliuoti su teise naudotis trečiosios šalies teikiamomis siuntimo paslaugomis;

3) televizijos programoms transliuoti su teise steigti, įrengti ir eksploatuoti televizijos stotis;

4) televizijos programoms transliuoti su teise naudotis trečiosios šalies teikiamomis siuntimo paslaugomis;

5) radijo programoms retransliuoti ir transliuoti savo pačių parengtas programas laidinio radijo tinklais su teise steigti, įrengti ir eksploatuoti radijo stotis ar naudotis trečiosios šalies teikiamomis siuntimo paslaugomis;

6) televizijos ir radijo programoms retransliuoti ir transliuoti savo pačių parengtas programas kabelinės televizijos ar MDTV tinklais su teise steigti, įrengti ir eksploatuoti kabelinės televizijos ar MDTV tinklą ar naudotis trečiosios šalies teikiamomis siuntimo paslaugomis;

7) televizijos ir radijo programoms retransliuoti kabelinės ar MDTV tinklais su teise steigti, įrengti ir eksploatuoti kabelinės televizijos ar MDTV tinklą ar naudotis trečiosios šalies teikiamomis siuntimo paslaugomis.

8. Be konkurso šio straipsnio 7 dalyje numatytas licencijas Komisija gali išduoti šiais atvejais:

- 1) kai naudojami neriboti radijo dažnių, nustatytų strateginiame plane, ištekliai;
- 2) iki 1 W galios radijo, televizijos stočiai – ne ilgiau kaip 1 metams;
- 3) iki 20 W galios radijo, televizijos stočiai mokslo ir mokymo institucijų šviečiamosioms ir kultūrinėms programoms transliuoti – ne ilgiau kaip 3 metams;

4) savininkams bendrųjų priėmimo tinklų, prie kurių prijungta ar gali būti prijungta per 300 butų (valdų) – ne ilgiau kaip 3 metams. Bendrųjų priėmimo tinklų, prie kurių prijungta ar gali būti prijungta mažiau kaip 300 butų (valdų), savininkai privalo gauti leidimus Telekomunikacijų įstatymo nustatyta tvarka.

9. Komisija licencijas nacionalinio masto transliuotojams ir kabelinės televizijos bei MDTV operatoriams išduoda ne ilgiau kaip 10 metų, regioninio masto transliuotojams – ne ilgiau kaip 5 metams, vietiniams transliuotojams – ne ilgiau kaip 3 metams.

10. Už licencijos išdavimą ar jos pratęsimą mokamo licencijos mokesčio dydį nustato Komisija. Šis mokestis pervedamas Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondui nepriklausomų kūrėjų garso ir vaizdo projektams remti.

11. Komisijos išduota licencija transliuotojui neriboja galimybės teikti tuo pačiu telekomunikacijų tinklu ar pavieniais įrenginiais kitas nelicencijuojamas paslaugas, jei šių paslaugų teikimas netrukdo transliuoti ar retransliuoti programų licencijoje nustatytais sąlygomis. Tik licenciją turintis asmenys gali sudaryti sutartis programoms transliuoti ar retransliuoti su telekomunikacijų tinklų savininkais.

12. Pasibaigus licencijos galiojimo terminui, licenciją turinčio asmens prašymu Komisija ne konkurso tvarka pratęsia, išskyrus šio įstatymo nustatytus atvejus, licencijos galiojimą, jeigu transliuotojas nepažeidė įstatymų, reglamentuojančių transliavimo ar retransliavimo veiklą, licencijos sąlygų bei Komisijos sprendimų. Prašymą pratęsti licenciją transliuotojai turi pateikti ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius iki licencijos galiojimo pabaigos. Sprendimą dėl licencijos pratęsimo ar motyvuotą atsisakymą ją pratęsti Komisija priima ne vėliau kaip per 60 dienų nuo prašymo gavimo dienos. Apie Komisijos posėdžio laiką ir vietą pareiškėjas informuojamas raštu.

13. Komisija savo sprendimu ne ilgiau kaip 3 mėnesiams gali sustabdyti licencijos galiojimą, jeigu licenciją turintis asmuo:

- 1) nemoka 48 straipsnio 11 dalyje nustatytų įmokų;
- 2) nevykdo licencijos sąlygų ar jas dažnai pažeidinėja;
- 3) nesilaiko šio ir kitų įstatymų bei norminių aktų ar nevykdo Komisijos sprendimų ir teisėtų reikalavimų;

4) laiku nesumoka licencijos mokesčio.

14. Komisija sprendimu gali panaikinti licencijos galiojimą, jeigu:

- 1) transliuotojas atsisako licencijos;
- 2) transliuotojas yra likviduojamas arba kitaip nutraukia savo veiklą;
- 3) transliuotojas be Komisijos sutikimo daugiau kaip 2 mėnesius paeiliui arba daugiau kaip 3 mėnesius per kalendorinius metus nevykdo licencijuojamos veiklos;
- 4) konkurso nugalėtojas per Komisijos nustatytą terminą nepradėjo transliuoti;
- 5) konkursui arba licencijai pratęsti transliuotojas pateikė neteisingus duomenis;
- 6) transliuotojas nepašalina pažeidimo, už kurį jam buvo taikytas laikinas licencijos galiojimo sustabdymas, arba padaro jį pakartotinai;
- 7) transliuotojas transliuoja programą, kai laikinai sustabdytas jo licencijos galiojimas;
- 8) negavus Komisijos sutikimo, pasikeičia transliuotojo ar operatoriaus kontrolinio akcijų paketo savininkai arba transliuotojo ar operatoriaus kontrolė pereina kitam asmeniui.

15. Licenciją turintis asmuo negali perduoti licencijos arba ja suteiktų teisių kitiems asmenims. Licenciją turinčiam asmeniui reorganizuojantis, Komisijos sprendimu naujai įsisteigusiam asmeniui (asmenims) gali būti išduota nauja licencija (naujos licencijos) be konkurso, jeigu šis asmuo prieš

reorganizavimą pateikia Komisijai atitinkamą prašymą bei reorganizavimo projektą ir jeigu tiek iki reorganizavimo, tiek reorganizavimo metu nebuvo pažeisti Lietuvos Respublikos įstatymai, reglamentuojantys transliavimo ar retransliavimo veiklą, licencijos sąlygos bei Komisijos sprendimai.

16. Jeigu ne mažiau kaip 10 procentų licenciją turinčio asmens akcijų pereina kitiems asmenims ir (ar) pasikeičia licenciją turinčio asmens vadovybė (administracijos vadovas ar valdybos, tarybos sudėtis), licenciją turintis asmuo turi apie tokius pasikeitimus ne vėliau kaip per 30 dienų nuo nuosavybės teisių perėjimo kitiems asmenims dienos informuoti Komisiją.

17. Komisija kontroliuoja, kaip laikomasi licencijos sąlygų.

18. Kabelinės televizijos tinklų, skirstymo linijų ar įrenginių sujungimas ir (ar) bendras naudojimas yra atliekamas operatorių tarpusavio susitarimu sudarant atitinkamas sutartis ir nepažeidžiant operatorių licencijoje nustatytų sąlygų. Operatoriai privalo per 30 kalendorinių dienų apie tokius veiksmus informuoti Komisiją.

19. Licenciją turintis asmuo privalo ne vėliau kaip prieš 30 dienų pranešti Komisijai apie numatomą licencijuojamos veiklos nutraukimą. Licenciją turintis asmuo, norėdamas laikinai sustabdyti licencijuojamą veiklą, privalo gauti Komisijos sutikimą.

32 straipsnis. Apsauga nuo neteisėto transliavimo ir (ar) retransliavimo

1. Be Lietuvos radijo ir televizijos komisijos leidimo transliuotojai, turintys transliavimo ir (ar) retransliavimo licenciją, negali didinti ar kitaip keisti licencijoje nustatytos transliuojamų programų aprėpties zonos.

2. Draudžiama neteisėtai įsiterpti į svetimas programas, transliuoti sau nepriskirtais kanalais (radijo dažniais), kelti transliavimo trukdžius.

3. Už veiksmus, kurie pažeidžia šiuo straipsniu nustatytus transliavimo veiklos reikalavimus, atsakoma įstatymų nustatyta tvarka.

33 straipsnis. Kabelinė televizija, laidinis radijas, MDTV

1. Operatoriai ir laidinio radijo transliuotojai privalo retransliuoti televizijos ir (ar) radijo programas. Kabelinės televizijos, laidinio radijo tinklais ir MDTV taip pat gali būti transliuojamos pačių operatorių ar transliuotojų sukurtos programos, jeigu operatoriai turi įsigiję šio įstatymo 31 straipsnio 7 dalies 6 punkte nurodytas licencijas. Operatoriai ir laidinio radijo transliuotojai gali teikti ir paslaugų, nesusijusių su programų transliavimu, vadovaudamiesi atitinkamų paslaugų teikimą reglamentuojančiais įstatymais. Lietuvos radijo ir televizijos komisija gali riboti paslaugų, nesusijusių su programų transliavimu, teikimą, kol operatorius, laidinio radijo transliuotojas neįvykdė Komisijos išduotos transliavimo licencijos sąlygų.

2. Lietuvos radijo ir televizijos komisija nustato kabelinės televizijos ir MDTV transliavimo kodavimo tvarką.

3. Operatoriai reklamą gali įterpti tik į savo pačių sukurtą atskiru kanalu transliuojamą programą, gavę Komisijos išduotą retransliavimo licenciją su teise transliuoti savo pačių parengtą programą. Įterpti reklamą į retransliuojamas programas draudžiama.

4. Operatoriai privalo retransliuoti visas nekoduotas Lietuvos nacionalinio masto transliuotojų antžeminės televizijos programas. Operatoriai privalo retransliuoti ir bent vieną regioninio masto transliuotojo televizijos programą. Kitų regioninio masto transliuotojų televizijos programas operatoriai privalo retransliuoti, jei šių programų transliavimo trukmė yra ne trumpesnė kaip 6 valandos per parą. Kitų transliuotojų televizijos programų retransliavimo kabelinės televizijos tinklais bei MDTV minimalų kiekį bei pobūdį nustato Lietuvos radijo ir televizijos komisijos išduodama licencija.

5. LRT televizijos programą privalo retransliuoti visi operatoriai. LRT radijo programą turi retransliuoti visi operatoriai ir laidinio radijo transliuotojai, teikiantys radijo programų retransliavimo paslaugas.

6. Operatoriai ir laidinio radijo transliuotojai už privalomas retransliuoti programas transliuotojams nemoka.

ANTRASIS SKIRSNIS

VIEŠOSIOS INFORMACIJOS RENGIMO IR PLATINIMO REIKALAVIMAI

34 straipsnis. Kalba, kuria rengiama ir platinama viešoji informacija

1. Viešoji informacija rengiama ir platinama valstybine ar kuria kita kalba laikantis Valstybinės kalbos įstatymo bei Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimų.

2. Radijo ir televizijos laidos, transliuojamos ne lietuvių kalba, turi būti verčiamos į lietuvių kalbą arba rodomos su lietuviškais subtitrais, išskyrus mokomąsias, progines, specialiąsias ir retransliuojamas užsienio valstybių radijo ir televizijos programas ar laidas, taip pat transliuotojo sukurtas laidas, skirtas Lietuvos tautinėms mažumoms. Lietuvos radijo ir televizijos komisija, atsižvelgdama į tautinių mažumų, gyvenančių transliuojamų programų aprėpties zonoje, poreikius, gali licencijos sąlygose nustatyti, kokią transliuojamų ir (ar) retransliuojamų programų ar laidų dalį turi sudaryti programos ar laidos tautinių mažumų kalbomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-953](#), 2002-06-13, *Žin.*, 2002, Nr. 68-2759 (2002-07-03)

35 straipsnis. Paskelbtos informacijos saugojimas

Viešosios informacijos rengėjas privalo saugoti išspausdinto leidinio egzempliorių ne trumpiau kaip 1 metus, o garso ir vaizdo kūrinius – ne trumpiau kaip 3 mėnesius nuo tos dienos, kai informacija buvo išplatinta.

36 straipsnis. Reikalavimai leidiniams ir jų platinimui

1. Kiekviename leidinyje turi būti nurodyti jo tiražas, Lietuvos standarto nustatyti kiti leidybiniai duomenys ir tarptautinis dokumento standarto numeris (ISBN, ISSN, ISMN).

2. Vyriausybė nustato, kurie periodiniai leidiniai ir koks šių leidinių egzempliorių skaičius turi būti nemokamai perduodamas bibliotekoms.

37 straipsnis. Europos garso ir vaizdo kūriniai

1. Europos garso ir vaizdo kūriniais (toliau – Europos kūriniai) laikomi kūriniai:

1) sukurti Lietuvos Respublikoje arba valstybėse Europos Sąjungos narėse ir valstybėse, kuriose įsigaliojusi Europos Tarybos konvencija dėl televizijos be sienų, jeigu:

a) jų kūrėjai yra įsisteigę šiose valstybėse arba

b) šių kūrinių kūrimą kontroliuoja vienas ar daugiau šiose valstybėse įsisteigusių kūrėjų, arba

c) minėtose valstybėse įsisteigusių kūrėjų įnašas į šių kūrinių bendro kūrimo (gamybos) išlaidas yra didesnis negu kitose (trečiosiose) Europos valstybėse įsisteigusių kūrėjų ir viso bendro kūrimo (gamybos) nekontroliuoja vienas ar daugiau kūrėjų, įsisteigusių ne Lietuvos Respublikoje, ne valstybėse Europos Sąjungos narėse ar Europos šalyse, kuriose įsigaliojusi Europos Tarybos konvencija dėl televizijos be sienų;

2) sukurti trečiosiose Europos valstybėse, tai yra ne valstybėse Europos Sąjungos narėse ar valstybėse, kuriose įsigaliojusi Europos Tarybos konvencija dėl televizijos be sienų, jeigu jie sukurti vienoje ar keliose trečiosiose Europos valstybėse įsisteigusių kūrėjų arba šiems kūrėjams bendradarbiaujant su kūrėjais, įsisteigusiais vienoje ar keliose valstybėse Europos Sąjungos narėse ir Lietuvos Respublikoje, tuo atveju, jei Europos Sąjunga ir Lietuvos Respublika yra sudariusios su šiomis trečiosiomis Europos valstybėmis sutartis dėl bendradarbiavimo audiovizualinėje srityje ir jeigu šie kūriniai yra iš esmės sukurti autorių ir kūrėjų, gyvenančių vienoje ar keliose Europos valstybėse.

2. Šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktai taikomi tuo atveju, jei kūriniais, sukurtiems Lietuvos Respublikoje ar valstybėse Europos Sąjungos narėse, diskriminacinės priemonės šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose numatytose šalyse netaikomos.

3. Kūriniai, kurie, remiantis šio straipsnio 1 dalies nuostatomis, neturėtų būti laikomi Europos kūriniais, bet yra sukurti remiantis dvišalėmis bendro kūrimo (gamybos) sutartimis tarp valstybių Europos Sąjungos narių arba Lietuvos Respublikos ir trečiųjų Europos valstybių, traktuojami kaip Europos kūriniai, jeigu Europos Sąjungos arba Lietuvos Respublikos kūrėjų įnašas sudaro didžiąją bendro kūrimo (gamybos) išlaidų dalį ir jeigu jų kūrimas (gamyba) nėra kontroliuojamas kūrėjų, įsisteigusių valstybėje ne Europos Sąjungos narėje.

4. Kūriniai, kurie, remiantis šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatomis, neturėtų būti laikomi Europos kūriniais, bet iš esmės yra sukurti bendradarbiaujant su autoriais ir kūrėjais, gyvenančiais vienoje ar keliose valstybėse Europos Sąjungos narėse, traktuojami kaip Europos kūriniai tokiu mastu, kuris atitinka valstybėse Europos Sąjungos narėse įsisteigusių kūrėjų įnašą į šių kūrinių bendro kūrimo (gamybos) išlaidas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-39](#), 2000 11 21, *Žin.*, 2000, Nr. 102-3215 (2000 11 29)

Nr. [IX-561](#), 2001-10-18, *Žin.*, 2001, Nr. 93-3255 (2001-11-07)

38 straipsnis. Radijo ir televizijos programos

1. Televizijos transliuotojai savo reguliariai transliuojamose laidose turi teisę laisvai rengti ir rodyti trumpus (ne ilgesnius kaip 90 sekundžių trukmės) pranešimus apie visuomenei reikšmingus Lietuvos ir kitų šalių įvykius, kultūros, sporto ar kitus renginius, apie kuriuos teikti informaciją visuomenei kiti transliuotojai yra įsigiję išimtinę teisę.

2. Transliuojant televizijos laidas ar programas, skirtas visuomenei itin reikšmingiems įvykiams, laikomasi šių reikalavimų:

1) televizijos transliuotojai, įsigiję išimtinę teisę transliuoti laidas ar programas, skirtas Lietuvoje ar už jos ribų vykstantiems visuomenei itin reikšmingiems įvykiams, negali šių laidų ar programų transliuoti išimtinėmis sąlygomis tokiu būdu, kad didžioji Lietuvos gyventojų dalis negalėtų šių įvykių, transliuojamų tiesiogiai ar pateikiamų visuomenei pasitelkus transliacijų įrašus, matyti per neapmokamus televizijos kanalus;

2) Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausantys transliuotojai negali naudotis šios dalies 1 punkte nurodytomis išimtinėmis teisėmis tokiu būdu, kad didžioji kitoje valstybėje Europos Sąjungos narėje ar Europos šalyje, kurioje įsigaliojusi Europos Tarybos konvencija dėl televizijos be sienų, gyvenančių žmonių dalis netektų galimybės stebėti Lietuvoje ar už jos ribų vykstančių įvykių, kurie šios valstybės teisės aktais įteisinti kaip visuomenei itin reikšmingi. Programos ar laidos apie šiuos įvykius transliuojamos laikantis toje valstybėje nustatytos transliavimo tvarkos;

3) Lietuvos Respublikoje visuomenei itin reikšmingais įvykiais laikoma: olimpinės vasaros ir žiemos žaidynės, pasaulio ir Europos krepšinio čempionatai, pasaulio futbolo taurės varžybos, Europos futbolo čempionatas, Lietuvos dainų šventės, iškilmingi Lietuvos valstybinių švenčių minėjimai. Vyriausybė gali nustatyti ir kitus visuomenei itin reikšmingus įvykius. Vyriausybės įgaliota institucija nustato reikalavimus, kurių laikomasi transliuojant programas ar laidas apie Lietuvos Respublikos visuomenei itin reikšmingus įvykius;

4) šios dalies 1 ir 2 punktų nuostatoms įgyvendinti būtinus reikalavimus nustato licenciją turintiems transliuotojams – Lietuvos radijo ir televizijos komisija, Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai – LRT taryba.

3. Televizijos transliuotojai turi daugiau kaip pusę programos laiko, kuris lieka atėmus laiką, skirtą žinių, sporto, žaidimų, reklamos laidoms, teleteksto paslaugoms ir teleparduotuvei, kai tai įmanoma, skirti Europos kūriniais.

4. Televizijos transliuotojai turi ne mažiau kaip 10 procentų programos laiko, kuris lieka atėmus laiką, skirtą žinių, sporto, žaidimų, reklamos laidoms, teleteksto paslaugoms ir teleparduotuvei, kai tai įmanoma, skirti Europos kūriniais, sukurtiems nepriklausomų kūrėjų ne anksčiau kaip per pastaruosius 5 metus.

5. Kitus reikalavimus transliuotojų programoms nustato šis, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymas, kiti įstatymai, taip pat transliuotojams išduotos licencijos.

6. Radijo, televizijos programoje ne rečiau kaip kartą per valandą turi būti skelbiamas programą transliuojančios stoties arba retransliuojamos programos pavadinimas. Jeigu radijo, televizijos stoties programa yra trumpesnė nei valanda, programos pavadinimas skelbiamas programos pabaigoje.

7. Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyti reikalavimai netaikomi vietiniams televizijos transliuotojams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-39](#), 2000 11 21, *Žin.*, 2000, Nr. 102-3215 (2000 11 29)

39 straipsnis. Reklama ir teleparduotuvė

1. Reklama turi būti teisinga ir sąžininga. Reklamoje neturi būti žeminamas žmogaus orumas, taip pat neturi būti diskriminuojama dėl rasės, lyties ar tautybės, įžeidžiami religiniai jausmai ar politiniai įsitikinimai, skatinamas sveikatai bei aplinkosaugai žalingas elgesys.

2. Reklama neturi klaidinti ir kenkti vartotojui.

3. Reklama, skirta nepilnamečiams arba ta, kuria naudojasi nepilnamečiai, neturi kenkti jų

interesams. Tokia reklama turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) neturi skatinti nepilnamečių, naudojantis jų nepatyrimu ir patiklumu, pirkti gaminių ar rinktis paslaugą;

2) neturi tiesiogiai skatinti nepilnamečių įtikinėti savo tėvus ar kitus asmenis, kad šie nupirktų reklamuojamus gaminius ar paslaugas;

3) neturi formuoti vaikų nuomonės, kad tam tikrų paslaugų ar prekių vartojimas suteiks jiems fizinį, psichologinį ar socialinį pranašumą prieš bendraamžius;

4) neturi be pagrindo rodyti nepilnamečių, atsidūrusių pavojingose situacijose;

5) neturi piktnaudžiauti vaikų pasitikėjimu tėvais, globėjais (rūpintojais), mokytojais ir kitais asmenimis.

4. Reklamos užsakovai neturi teisės daryti įtakos viešosios informacijos turiniui, išskyrus pačių užsakomos reklamos turinį.

5. Negalima naudoti paslėptos reklamos.

6. Televizijos reklamoje ir teleparduotuvėje negalima naudoti pasąmonę veikiančių technologijų.

7. Tabako gaminių reklamos draudimus nustato Tabako kontrolės įstatymas.

8. Alkoholinių gėrimų reklamos apribojimus nustato Alkoholio kontrolės įstatymas.

9. Visuomenės informavimo priemonėse, išskyrus specialius leidinius ar laidas, neleidžiama reklamuoti gydymo vaistais ar vaistų, jeigu šie išigyjami tik su receptu. Kitų vaistų ar gydymo vaistais reklama turi būti lengvai atpažįstama ir turi perspėti apie galimą žalingą poveikį neteisingai juos vartojant.

10. Reikalavimai reklamai televizijos programose:

1) reklama turi būti aiškiai atpažįstama, garsinėmis ir (ar) optinėmis priemonėmis aiškiai atskirta nuo kitų programos dalių. Reklamos intarpai neturi pažeisti televizijos laidų vientisumo bei vertės (turi būti atsižvelgiama į jų natūralias pertraukas, trukmę bei pobūdį), transliavimo teisių turėtojų ir transliuotojų sutartyse nustatytų sąlygų. Reklama nelaikomi paties transliuotojo pranešimai apie savo programas ir su šiais pranešimais susiję pagalbiniai elementai, taip pat visuomeniniai skelbimai, kreipimaisi dėl labdaros ir kita nemokamai transliuojama informacija;

2) reklama ir (ar) teleparduotuvė netransliuojama religinių apeigų transliacijų metu; reklama ir (ar) teleparduotuvė netransliuojama žinių ir religinių laidų metu, jei jos trunka trumpiau negu 30 minučių; reklamoje negali dalyvauti asmenys – reguliarių žinių laidų vedėjai;

3) reklama ir (ar) teleparduotuvė netransliuojama politikos naujienų laidose, vaikams skirtose bei dokumentinėse laidose, jeigu jos trunka trumpiau negu 30 minučių;

4) reklamos trukmė televizijos programose neturi viršyti 15 procentų dienos transliavimo laiko. Reklamos trukmė gali būti padidinta iki 20 procentų dienos transliavimo laiko, jeigu transliuojama teleparduotuvė;

5) reklamos ir (ar) teleparduotuvės suminis laikas per vieną transliavimo valandą negali būti ilgesnis kaip 12 minučių;

6) televitrinų, transliuojamų kanalais, kurie nėra skirti išimtinai teleparduotuvei, mažiausia nepertraukiama trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 15 minučių. Per dieną gali būti parodytos ne daugiau kaip 8 televitrinos, kurių bendra trukmė neturi viršyti 3 valandų. Jos turi aiškiai skirtis nuo kitų laidų savo vaizdiniu bei garsiniu apipavidalinimu;

7) laidose, kurias sudaro atskiros dalys, taip pat per sporto ar kitų renginių, kurių metu daromos pertraukos, transliacijas reklama ir (ar) teleparduotuvė yra įterpiama tarp atskirų programos dalių arba transliuojama minėtų renginių pertraukų metu;

8) jei transliuojamų garso ir vaizdo kūrinių, tokių kaip vaidybiniai ar televizijos filmai (išskyrus serialus, kelių serijų filmus, pramogines programas ir dokumentinius filmus), trukmė yra ilgesnė negu 45 minutės, juos reklama gali pertraukti vieną kartą per 45 minutes; papildomai šių kūrinių transliaciją pertraukti reklamos intarpu galima tik tais atvejais, kai šių kūrinių trukmė ne mažiau kaip 20 minučių ilgesnė negu du ar daugiau ištisi 45 minučių tarpai;

9) kai dėl reklamos pertraukiamos kitokio pobūdžio laidos, negu nurodytos šios dalies 7 punkte, po kiekvieno eilinio reklamos interpo toje programoje turi praeiti ne mažiau kaip 20 minučių;

10) šios dalies 3, 4, 5, 6, 8 punktų nuostatos netaikomos toms televizijos laidoms, kurios yra skirtos transliuoti tik Lietuvos Respublikoje ir kurių tiesiogiai ar netiesiogiai negali priimti valstybių Europos Sąjungos narių visuomenė.

11. Kaip laikomasi šiame ir kituose įstatymuose nustatytų reikalavimų reklamai, kontroliuoja Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba ir Konkurencijos taryba, bendradarbiaudamos su viešosios informacijos rengėjų ir (ar) platintojų veiklos reglamentavimo institucijomis bei reklamos savitvarkos institucijomis.

12. Reklamos verslo subjektų asociacijos turi specialiu reklamos kodeksu nustatyti papildomus etikos reikalavimus reklamai ir steigti savitvarkos institucijas, kurios prižiūrėtų, kaip laikomasi šių reikalavimų.

13. Už reklamai taikomų reikalavimų pažeidimus atsakoma įstatymų nustatyta tvarka.

14. Visos šio straipsnio nuostatos taikomos ir teleparduotuvės laidoms ar programoms bei tik teleparduotuvei skirtiems kanalams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-39](#), 2000 11 21, Žin., 2000, Nr. 102-3215 (2000 11 29)

Nr. [IX-131](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 113-3619 (2000 12 30)

40 straipsnis. Radijo ir televizijos programų ar laidų rėmimas

1. Jeigu programa ar laida yra visiškai ar iš dalies remiama, apie tai turi būti paskelbta laidos pradžioje arba pabaigoje, nurodant rėmėjo pavadinimą ar ženklą.

2. Rėmėjas neturi daryti įtakos remiamų programų, laidų turiniui ar transliavimo laikui.

3. Remiamose programose ar laidose neturi būti skatinimo parduoti, pirkti ar nuomoti rėmėjo ar trečiosios šalies gaminių bei naudotis paslaugomis, tuo tikslu remiamose laidose darant ypatingas reklamines nuorodas į šiuos gaminius ar paslaugas, išskyrus atvejus, kai tai daroma reklaminiuose interpuose.

4. Programų ar laidų negali remti asmenys, kurių pagrindinė veikla yra gaminti ir (ar) parduoti tabako gaminius. Šis draudimas nustatomas Tabako kontrolės įstatymu.

5. Asmenys, kurie gamina vaistus ar verčiasi gydymu vaistais, gali remti programas, nurodydami savo įmonės pavadinimą ar ženklą, bet negali reklamuoti gydymo vaistais ar vaistų, jeigu jie įsigijami tik su receptu.

6. Negalima remti žinių ir aktualijų laidų.

41 straipsnis. Transliavimo kokybė

1. Įrenginių, skirtų programoms transliuoti, kokybės priežiūra atliekama Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Transliuotojai turi garantuoti transliavimo kokybę pagal Lietuvos Respublikos standartus.

TREČIASIS SKIRSNIS

ŽURNALISTŲ, VIEŠOSIOS INFORMACIJOS RENGĖJŲ IR PLATINTOJŲ PAREIGOS BEI ATSAKOMYBĖ

42 straipsnis. Žurnalistų pareigos

1. Žurnalistų pareigas nustato šis ir kiti įstatymai, Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys.

2. Žurnalistai turi:

1) teikti teisingas, tikslias ir nešališkas žinias;

2) autorizuoti pirmą kartą platinti parengtą informaciją, jeigu to pageidauja šią informaciją jam pateikęs asmuo;

3) nevykdyti viešosios informacijos rengėjo, savininko ar jų paskirto atsakingo asmens pavedimo, jeigu pavedimas verčia pažeisti įstatymus ar Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodeksą;

4) vadovautis savo veikloje pagrindiniais visuomenės informavimo principais, laikytis žurnalistų profesinės etikos normų.

43 straipsnis. Pareiga teikti informaciją

1. Viešosios informacijos rengėjai ir platintojai, valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos šio įstatymo V skyriuje numatytoms viešosios informacijos rengėjų ir platintojų veiklos reglamentavimo institucijoms turi neatlygintinai teikti informaciją (įskaitant transliuotų laidų įrašus), būtiną jų funkcijoms atlikti.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms reglamentavimo institucijoms teikiama informacija, susijusi su viešosios informacijos rengėjų ir platintojų tvarkomais asmens duomenimis, turi būti naudojama laikantis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo.

3. Viešosios informacijos rengėjai ir platintojai turi teikti fiziniams ir juridiniams asmenims informaciją (įskaitant transliuotų laidų įrašus), kurios paskelbimas, tų asmenų nuomone, žemina jų garbę ir orumą ar pakenkė jų teisėtiems interesams, ypač reputacijai. Prašymai teikti informaciją viešosios informacijos rengėjams ir (ar) platintojams pateikiami raštu. Už prašomos informacijos suteikimą viešosios informacijos rengėjai ir (ar) platintojai gali imti mokesťį, kurio dydis negali viršyti prašomos informacijos kopijos pagaminimo išlaidų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-972](#), 2002-06-20, *Žin.*, 2002, Nr. 68-2771 (2002-07-03)

44 straipsnis. Visuomenės informavimo profesinė etika

1. Profesinės etikos normas, kurių privalo laikytis viešosios informacijos rengėjai, platintojai, žurnalistai, nustato Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodeksas, Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucija “Dėl žurnalistinės etikos”, taip pat Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, reglamentuojančios viešosios informacijos rengimą bei platinimą, ir šis įstatymas.

2. Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodeksą tvirtina, keičia ar pildo žurnalistų ir leidėjų organizacijų atstovų susirinkimas, kurį šaukia Lietuvos periodinės spaudos leidėjų asociacija, Lietuvos radijo ir televizijos asociacija, Lietuvos kabelinės televizijos asociacija, Regioninių televizijų asociacija, Lietuvos žurnalistų sąjunga, Lietuvos žurnalistų draugija, Lietuvos žurnalistikos centras, Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija, Tarptautinės reklamos asociacijos Lietuvos skyrius.

3. Žurnalistų ir leidėjų etikos komisija prižiūri, kaip viešosios informacijos rengėjai, platintojai, žurnalistai laikosi profesinės etikos normų.

45 straipsnis. Paskelbtos informacijos paneigimas

1. Viešosios informacijos rengėjai ir (ar) platintojai privalo paneigti paskelbtą tikrovės neatitinkančią informaciją, kuri žemina fizinio asmens garbę ir orumą ar pakenkė teisėtiems juridinio asmens interesams, ypač jo reputacijai.

2. Reikalavimas paneigti informaciją turi būti pateiktas viešosios informacijos rengėjui ar platintojui raštu ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo reikalaujamos paneigti informacijos paskelbimo. Reikalavime paneigti turi būti nurodyta, kokia paskelbta informacija neatitinka tikrovės, kada ir kur ji buvo paskelbta, kokie paskelbtos informacijos teiginiai žemina asmens garbę ir orumą. Paneigimus, neatitinkančius šios nuostatos reikalavimų, taip pat tais atvejais, kai reikalaujama paneigti paskelbtą informaciją ne dėl jos esmės ar reikalaujama paskelbti paneigimą, kurio dydis ir forma viršija šio straipsnio 3 dalyje nurodytus reikalavimus paskelbtos informacijos paneigimui, viešosios informacijos rengėjas skelbia savo nuožiūra.

3. Viešosios informacijos rengėjas ar platintojas, gavęs argumentuotą reikalavimą paneigti paskelbtą tikrovės neatitinkančią, žeminančią asmens garbę ir orumą informaciją, privalo nemokamai paskelbti paneigimą be komentarų, toje pačioje vietoje ir tolygaus dydžio bei tokia pat forma viename artimiausių savo spaudos leidinių, televizijos, radijo laidų ar kitoje visuomenės informavimo priemonėje, kurioje buvo paskelbta tikrovės neatitinkanti, žeminanti asmens garbę ir orumą informacija. Vėlesnis paneigimas neatleidžia viešosios informacijos rengėjo nuo atsakomybės.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytų reikalavimų turi būti laikomasi ir tais atvejais, kai viešosios informacijos rengėjas ar platintojas savo noru paskelbia tikrovės neatitinkančios informacijos, žeminančios asmens garbę ir orumą ar kenkiančios jo teisėtiems interesams, paneigimą ir atsiprašo asmens.

V SKYRIUS VIEŠOSIOS INFORMACIJOS RENGĖJŲ IR PLATINTOJŲ VEIKLOS REGLAMENTAVIMO IR SAVITVARKOS INSTITUCIJOS

46 straipsnis. Vyriausybės įgaliotos institucijos kompetencija visuomenės informavimo srityje

1. Valstybės politikos visuomenės informavimo srityje įgyvendinimą koordinuoja Vyriausybės įgaliota institucija.

2. Vyriausybės įgaliota institucija atlieka šias funkcijas:

1) apibendrina visuomenės informavimo sritį reglamentuojančių įstatymų, kitų teisės aktų taikymo praktiką ir teikia pasiūlymus dėl įstatymų, kitų teisės aktų rengimo bei galiojančių teisės aktų pakeitimo ir papildymo;

2) bendradarbiaudama su viešosios informacijos rengėjų ir platintojų organizacijomis, rengia Vyriausybės teikiamų visuomenės informavimo srities įstatymų ir kitų teisės aktų projektus;

3) bendradarbiaudama su kitomis visuomenės informavimo srityje veikiančiomis institucijomis ir organizacijomis, įgyvendina Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, susijusių su visuomenės informavimu, nuostatas;

4) teikia teisinės konsultacijas bei metodinę pagalbą visuomenės informavimo klausimais;

5) organizuoja konferencijas, seminarus, praktikumus visuomenės informavimo klausimais;

6) bendradarbiauja su atitinkamomis užsienio valstybių institucijomis bei tarptautinėmis organizacijomis, veikiančiomis visuomenės informavimo srityje.

3. Vyriausybės įgaliota institucija turi teisę gauti iš viešosios informacijos rengėjų ir platintojų asociacijų, viešosios informacijos rengėjų ir platintojų veiklos reglamentavimo ir savitvarkos institucijų, valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų informaciją, būtiną savo funkcijoms atlikti. Vyriausybės įgaliotai institucijai draudžiama platinti informaciją, kuri yra transliuotojų ir (ar) operatorių komercinė paslaptis.

47 straipsnis. Žurnalistų ir leidėjų etikos komisija

1. Žurnalistų ir leidėjų etikos komisija (toliau šiame straipsnyje – Komisija) – viešosios informacijos rengėjų ir platintojų savitvarkos institucija.

2. Komisiją iš 12 narių, kuriuos į ją po vieną skiria Lietuvos žmogaus teisių centras, Lietuvos psichiatrų asociacija, Lietuvos vyskupų konferencija, Lietuvos periodinės spaudos leidėjų asociacija, Lietuvos radijo ir televizijos asociacija, Lietuvos kabelinės televizijos asociacija, Regioninių televizijų asociacija, Lietuvos žurnalistų sąjunga, Lietuvos žurnalistų draugija, Lietuvos žurnalistikos centras, Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija, Tarptautinės reklamos asociacijos Lietuvos skyrius, sudaro ir jos darbo tvarką nustato žurnalistų ir leidėjų organizacijų atstovų susirinkimas. Komisijos nariai skiriami 3 metams.

3. Komisijos darbą organizuoja jos pirmininkas, kurį Komisija išsirenka iš savo narių 1 metams.

4. Komisija atlieka šias funkcijas:

1) rūpinasi žurnalistų profesinės etikos ugdymu;

2) nagrinėja profesinės etikos pažeidimus, kuriuos padarė žurnalistai, viešosios informacijos rengėjai ar jų savininkų paskirti atsakingi asmenys informuodami visuomenę;

3) priskiria spaudos leidinius, kino ir videofilmus, radijo ir televizijos programas ar laidas pornografinio, erotinio ir (ar) smurtinio pobūdžio visuomenės informavimo priemonių kategorijai;

4) prižiūri, kaip viešosios informacijos rengėjai ir platintojai laikosi įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų kino filmų, videofilmų bei videoprogramų viešo rodymo, tiražavimo ir platinimo, erotinio pobūdžio renginių viešo rodymo, erotinio bei smurtinio pobūdžio spaudinių platinimo tvarkos reikalavimų;

5) prižiūri, kaip platinamoje viešoje informacijoje laikomasi įstatymų nuostatų, draudžiančių tautinės, rasinės, religinės, socialinės ar lyčių neapykantos kurstymą, šmeižtą ir dezinformaciją.

5. Komisija, atlikdama savo funkcijas, gali pasitelkti Kultūros, Sveikatos apsaugos ir Teisingumo ministerijų deleguotų ekspertų.

6. Į Komisiją gali kreiptis visi suinteresuoti asmenys.

7. Komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo ir kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Respublikos Prezidento dekretais, kitais Seimo ir Vyriausybės priimtais teisės aktais, taip pat Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodeksu, Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucija „Dėl žurnalistinės etikos“.

8. Komisija dirba pagal pačios patvirtintą reglamentą. Komisijos sprendimai dėl profesinės etikos ar kitų pažeidimų turi būti skelbiami nedelsiant tose pačiose visuomenės informavimo priemonėse, kuriose Komisija nustatė tuos pažeidimus. Jei visuomenės informavimo rengėjas ir (ar)

platintojas nepaskelbia Komisijos sprendimo dėl profesinės etikos ar kitų pažeidimų savo visuomenės informavimo priemonėje, Komisijos sprendimas skelbiamas per Lietuvos nacionalinį radiją.

9. Viešosios informacijos rengėjai ar platintojai, nesutinkantys su Komisijos sprendimais, gali kreiptis dėl jų į teismą, tačiau privalo juos paskelbti šio straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka.

10. Reikiamą Komisijos ekspertų darbo, taip pat informacinio techninio Komisijos aptarnavimo finansavimą užtikrina Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas.

48 straipsnis. Lietuvos radijo ir televizijos komisija

1. Lietuvos radijo ir televizijos komisija (toliau šiame ir 49 straipsniuose – Komisija) – nepriklausoma Seimui atskaitinga komercinių radijo ir televizijos transliuotojų veiklą reglamentuojanti bei prižiūrinti institucija. Komisija dalyvauja formuojant valstybės audiovizualinę politiką. Ji yra Seimo bei Vyriausybės ekspertė radijo ir televizijos transliavimo klausimais.

2. Komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo ir kitais įstatymais bei norminiais aktais, taip pat pačios pasitvirtintais nuostatais.

3. Komisija yra juridinis asmuo, turi savo antspaudą bei sąskaitų bankuose. Komisijos būstinė yra Vilniuje.

4. Komisiją sudaro 12 narių: 1 narį skiria Respublikos Prezidentas, 3 narius – Seimas Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto teikimu, po 1 narį – Lietuvos dailininkų sąjunga, Lietuvos kinematografininkų sąjunga, Lietuvos kompozitorių sąjunga, Lietuvos rašytojų sąjunga, Lietuvos teatro sąjunga, Lietuvos žurnalistų sąjunga, Lietuvos žurnalistų draugija, Lietuvos periodinės spaudos leidėjų asociacija. Komisijos narys skiriamas jį paskyrusios institucijos kadencijos ar jį paskyrusios organizacijos valdymo organų įgaliojimų laikui. Jeigu Komisijos narys atsistatydina ar negali dalyvauti Komisijos darbe arba nelanko jos posėdžių daugiau kaip 4 mėnesius, jį paskyrusi institucija turi pakeisti kitu. Kadencijai nepasibaigus, Komisijos narį paskyrusi institucija gali jį atšaukti savo motyvuotu sprendimu arba atsižvelgdama į motyvuotą Komisijos teikimą ar patenkindama paties nario prašymą. Informacija apie Komisijos sudėtį ir jos pasikeitimus skelbiama „Valstybės žiniuose“. Komisijos nariais negali būti Seimo, Vyriausybės nariai, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai. Komisijos nariai bei jų šeimos nariai negali turėti transliuotojų ar operatorių akcijų. Komisijos nariai negali būti susiję darbo santykiais su transliuotojais ar operatoriais.

5. Komisijos nariai visų Komisijos narių balsų dauguma 1 metams išsirenka Komisijos pirmininką.

6. Komisijos posėdžius ne rečiau kaip kartą per mėnesį šaukia Komisijos pirmininkas savo iniciatyva arba 1/3 Komisijos narių prašymu. Informacija apie numatomus posėdžius bei jų darbotvarkę skelbiama spaudoje arba Komisijos interneto tinklalapyje.

7. Komisijos posėdžiai yra vieši. Komisijos sprendimu posėdis gali būti uždaras, kai reikia apsaugoti asmens privataus gyvenimo slaptumą ar jo nuosavybę, taip pat jeigu viešas nagrinėjimas gali atskleisti valstybės, profesines ar komercines paslaptis.

8. Komisijos posėdžiai laikomi teisėtais, jei juose dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 Komisijos narių. Sprendimai priimami paprasta visų Komisijos narių balsų dauguma, išskyrus sprendimus išduoti licenciją, ją pratęsti, atsisakyti ją pratęsti, jos galiojimą laikinai sustabdyti ar panaikinti, taip pat dėl licencijos sąlygų pakeitimo, radijo dažnių skyrimo bei konkursų rezultatų. Minėti sprendimai priimami ne mažesne kaip 2/3 visų Komisijos narių balsų dauguma.

9. Komisijos funkcijoms atlikti sudaroma Komisijos administracija, kuriai vadovauja administracijos direktorius. Administracijos direktoriumi negali būti Komisijos narys. Komisija direktorių skiria konkurso tvarka. Direktorius už administracijos veiklą kasmet atsiskaito Komisijai. Administracijos sudėtį ir darbuotojų skaičių tvirtina Komisija. Administracijos veikla organizuojama pagal jos nuostatus, kuriuos tvirtina Komisija.

10. Komisijos sprendimai jos kompetencijai priskirtais klausimais transliuotojams ir operatoriams yra privalomi. Komisijos sprendimai skelbiami „Valstybės žiniuose“ ir įsigalioja juos paskelbus. Juos asmenys gali skųsti teismui per 30 dienų nuo įsigaliojimo dienos.

11. Komisijos veiklai finansuoti transliuotojai (išskyrus LRT), gaunantys pajamas iš komercinės transliavimo veiklos, kas mėnesį privalo įmokėti į Komisijos sąskaitą 0,8 procento pajamų, gautų iš reklamos, abonentinio mokesčio ir kitos komercinės veiklos, susijusios su transliavimu ir (ar) retransliavimu. Iš transliuotojų ar operatorių, kurie per 3 mėnesius po nustatyto termino neįmokėjo į

Komisijos sąskaitą, šios lėšos išieškamos per teismą. Komisija gali būti finansuojama ir iš kitų šaltinių: lėšų, gautų už konkursų organizavimą, paramos lėšų, leidybinės veiklos ir t. t.

12. Komisija kasmet rengia ir tvirtina planuojamų išlaidų sąmatą. Šią sąmatą ir jos vykdymo ataskaitą Komisija skelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.

13. Komisijos pirmininkas už Komisijos veiklą kartą per metus atsiskaito Seimo plenariniame posėdyje bei pateikia Komisijos finansinės veiklos ataskaitą.

49 straipsnis. Lietuvos radijo ir televizijos komisijos kompetencija

1. Komisijos funkcijos:

1) kartu su Ryšių reguliavimo tarnyba Telekomunikacijų įstatymo nustatyta tvarka rengti radijo ir televizijos programų transliavimo strategiją ir strateginį planą;

2) šio įstatymo 31 straipsnyje nustatytais atvejais skelbti konkursus transliavimo ir (ar) retransliavimo licencijoms gauti, nustatyti šių konkursų ir licencijų sąlygas, konkurso dalyvių registracijos ir licencijos mokesčių dydį, priimti sprendimus dėl konkursų rezultatų ir licencijų išdavimo bei kontroliuoti, kaip laikomasi licencijų sąlygų ir Komisijos priimtų sprendimų;

3) prižiūrėti, kaip transliuotojai laikosi šio ir kitų su jų veikla susijusių įstatymų nuostatų, kuriomis reglamentuojami konkurencijos bei koncentracijos procesai, nustatoma kabelinės televizijos ir MDTV operatorių pareiga retransliuoti LRT ir kitas nekoduotas antžeminės televizijos programas, nuostatų dėl Europos kūrinių ir nepriklausomų kūrėjų sukurtų kūrinių masto transliuojamose programose, teisės rodyti laidas apie visuomenei itin reikšmingus įvykius, televizijos (išskyrus LRT) reklamai keliamų reikalavimų, programų rėmimo, licencijose nustatytų reikalavimų programų sandarai ir turiniai;

4) transliuotojams, pažeidusiems šio įstatymo reikalavimus ar nevykdantiems Komisijos priimtų sprendimų, įstatymų nustatyta tvarka gali taikyti šias nuobaudas: įspėjimus, Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekse numatytas pinigines baudas, ne ilgiau kaip 3 mėnesiams sustabdyti licencijos galiojimą, panaikinti licencijos galiojimą;

5) teikti siūlymus dėl transliuotojų veiklą reglamentuojančių įstatymų ir kitų su šia veikla susijusių teisės aktų rengimo;

6) kreiptis dėl neteisėtos transliavimo ar retransliavimo veiklos nutraukimo;

7) kaupti informaciją apie transliuotojus, analizuoti jų veiklą, rengti informacinę bei metodinę medžiagą šiais klausimais;

8) kas 2 metai parengti ir pateikti Seimui analitinę apžvalgą apie Lietuvos audiovizualinės politikos įgyvendinimą, audiovizualinių paslaugų rinkos raidą, šalies audiovizualinio sektoriaus plėtros perspektyvas, pateikiant joje statistinius duomenis apie visiems Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausantiems transliuotojams privalomą pažangą, įgyvendinant 38 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatas, taip pat nurodyti priežastis, kurios trukdo šias nuostatas įgyvendinti, bei priemones, kurių imtasi ar numatoma imtis trūkumams pašalinti;

9) bendradarbiauti su Europos Sąjungos ir kitų užsienio šalių atliekančiomis analogiškas funkcijas institucijomis, pagal savo kompetenciją atstovauti Lietuvos Respublikai tarptautinėse organizacijose;

10) atlikti kitas įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

2. Komisija turi teisę gauti iš transliuotojų ir operatorių, valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų juridinių asmenų informaciją, būtiną Komisijos funkcijoms atlikti. Komisijos nariams ir administracijai draudžiama platinti informaciją, kuri yra transliuotojų ir operatorių komercinė paslaptis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-39](#), 2000 11 21, *Žin.*, 2000, Nr. 102-3215 (2000 11 29)

50 straipsnis. Žurnalistų etikos inspektorius

1. Žurnalistų etikos inspektorius yra valstybės pareigūnas, kuris prižiūri, kaip įgyvendinamos Visuomenės informavimo įstatymo nuostatos.

2. Žurnalistų etikos inspektorius penkeriems metams skiria Seimas Žurnalistų ir leidėjų etikos komisijos teikimu.

3. Žurnalistų etikos inspektoriumi skiriamas neprikaištingos reputacijos Lietuvos Respublikos pilietis, turintis aukštąjį išsilavinimą bei pareigoms atlikti būtiną kompetenciją.

4. Žurnalistų etikos inspektoriumi negali būti Seimo, Vyriausybės nariai, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai. Žurnalistų etikos inspektorius bei jo šeimos nariai negali būti susiję darbo santykiais su visuomenės informavimo rengėjais ir (ar) platintojais, negali turėti visuomenės informavimo rengėjų ir (ar) platintojų akcijų.

5. Žurnalistų etikos inspektorius vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo ir kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Respublikos Prezidento dekretais, kitais Seimo ir Vyriausybės priimtais teisės aktais.

6. Žurnalistų etikos inspektorius savo veiklą grindžia teisėtumo, nešališkumo, teisingumo ir viešumo principais.

7. Žurnalistų etikos inspektoriaus sprendimai gali būti skundžiami teismui per 30 dienų nuo paskelbimo dienos.

8. Žurnalistų etikos inspektorius negali eiti jokių kitų renkamų ar skiriamų pareigų, taip pat gauti jokio kito atlyginimo, išskyrus nustatytą pagal einamas pareigas bei užmokestį už pedagoginę ar kūrybinę veiklą.

9. Žurnalistų etikos inspektorius gali turėti darbuotojų, atliekančių informacinį ir techninį darbą.

10. Žurnalistų etikos inspektoriaus ir jo darbuotojų, atliekančių informacinį ir techninį darbą, veikla finansuojama iš valstybės biudžeto. Biudžete jai skirtos lėšos nurodomos atskira eilute.

11. Žurnalistų etikos inspektorius dirba pagal Seimo patvirtintą reglamentą.

51 straipsnis. Žurnalistų etikos inspektoriaus kompetencija

1. Žurnalistų etikos inspektorius atlieka šias funkcijas:

1) nagrinėja suinteresuotų asmenų skundus dėl visuomenės informavimo priemonėse pažeistos jų garbės ir orumo;

2) nagrinėja suinteresuotų asmenų skundus dėl teisės į privataus gyvenimo apsaugą pažeidimo visuomenės informavimo priemonėse;

3) vertina, kaip informuojant visuomenę laikomasi šiame ir kituose įstatymuose nustatytų visuomenės informavimo principų, teikia valstybės institucijoms siūlymus jų įgyvendinimui tobulinti;

4) bendradarbiauja su Europos Sąjungos ir kitų šalių analogiškais institucijomis, pagal savo kompetenciją atstovauja Lietuvos Respublikai tarptautinėse organizacijose;

5) kas 2 metai rengia ir skelbia analitinę apžvalgą, skirtą visuomenės informavimo demokratinės kultūros plėtros gairėms nustatyti.

2. Atlikdamas šio straipsnio 1 dalyje nurodytas funkcijas, Žurnalistų etikos inspektorius gali:

1) įspėti viešosios informacijos rengėjus ir platintojus apie pastebėtus visuomenės informavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus ir reikalauti juos pašalinti;

2) reikalauti, kad viešosios informacijos rengėjas ar platintojas nustatyta tvarka paneigtų paskelbtą tikrovės neatitinkančią informaciją, žeminančią asmens garbę ir orumą ar kenkiančią jo teisėtiems interesams, arba sudarytų asmeniui galimybę pačiam atsakyti ir paneigti tokią informaciją;

3) kreiptis į kompetentingas valstybės institucijas bei Žurnalistų ir leidėjų etikos komisiją dėl pastebėtų šio įstatymo ir kitų visuomenės informavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų.

3. Žurnalistų etikos inspektoriaus sprendimai skelbiami „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.

4. Žurnalistų etikos inspektorius turi teisę nemokamai gauti iš viešosios informacijos rengėjų ir platintojų, valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų informaciją, būtiną įstaigos funkcijoms atlikti.

5. Žurnalistų etikos inspektorius ne rečiau kaip kartą per metus atsiskaito Seimui už savo darbą.

VI SKYRIUS

ATSAKOMYBĖ UŽ VISUOMENĖS INFORMAVIMĄ REGLAMENTUOJANČIŲ TEISĖS AKTŲ PAŽEIDIMUS IR JOS ĮGYVENDINIMO TVARKA

52 straipsnis. Viešosios informacijos rengėjų, platintojų bei pareigūnų atsakomybė

1. Už šio ir kitų įstatymų, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, reglamentuojančių viešosios informacijos rengimą, pažeidimus, taip pat už įstatymų nustatytos viešosios informacijos platinimo tvarkos pažeidimus atsako viešosios informacijos rengėjas ar platintojas šio ir kitų įstatymų

nustatyta tvarka.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, kitos biudžetinės įstaigos, pareigūnai už trukdymą viešosios informacijos rengėjams ar platintojams skleisti žinias, neteisėtą atsisakymą pateikti viešąją informaciją arba neteisingos informacijos pateikimą atsako įstatymų nustatyta tvarka. Tokie jų veiksmai gali būti skundžiami teismui.

53 straipsnis. Viešosios informacijos rengėjų ir (ar) platintojų veiklos sustabdymas arba nutraukimas

1. Viešosios informacijos rengėjo ir (ar) platintojo veiklą gali laikinai sustabdyti, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytą atvejį, arba nutraukti viešosios informacijos rengėjo ir (ar) platintojo savininkas savo iniciatyva arba teismas, jeigu viešosios informacijos rengėjas ir (ar) platintojas pažeidžia šio įstatymo nuostatas.

2. Už šio įstatymo nuostatų pažeidimus licenciją turinčių transliuotojų veiklą šio įstatymo 31 straipsnio 13 dalyje nurodytais atvejais taip pat gali laikinai sustabdyti Lietuvos radijo ir televizijos komisija. Jei sprendimas laikinai sustabdyti viešosios informacijos rengėjo ir (ar) platintojo veiklą apskundžiamas teismui, konkretų viešosios informacijos rengėjo ir (ar) platintojo veiklos sustabdymo terminą nustato teismas. Šis terminas laikraščių redakcijoms negali būti ilgesnis kaip 1 mėnuo, žurnalų redakcijoms ir transliuotojams bei operatoriams – 3 mėnesiai. Jeigu Lietuvos radijo ir televizijos komisija priėmė sprendimą laikinai sustabdyti ar nutraukti licencijos galiojimą, transliuotojas ir (ar) operatorius nutraukia transliavimo ir (ar) retransliavimo veiklą savo iniciatyva ar kai įsigalioja teismo sprendimas dėl jo veiklos laikino sustabdymo ar nutraukimo.

3. Viešosios informacijos rengėjo ir (ar) platintojo veikla gali būti teismo nutraukiama tuo atveju, jei per pastaruosius 12 mėnesių Lietuvos radijo ir televizijos komisija ar teismas jau buvo bent kartą sustabdęs jo veiklą.

4. Transliuotojų veiklą gali nutraukti teismas, remdamasis Lietuvos radijo ir televizijos komisijos sprendimu panaikinti transliavimo licencijos galiojimą šio įstatymo 31 straipsnio 14 dalyje numatytais atvejais.

54 straipsnis. Moralinės ir materialinės žalos atlyginimas

1. Viešosios informacijos rengėjas ir (ar) platintojas, paskelbęs be fizinio asmens sutikimo informaciją apie jo privatų gyvenimą (išskyrus šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje bei 55 straipsnyje numatytus atvejus), taip pat paskelbęs tikrovės neatitinkančią, žeminančią asmens garbę ir orumą informaciją, atlygina asmeniui padarytą moralinę žalą įstatymų nustatyta tvarka. Moralinės žalos atlyginimo dydis negali viršyti 10 tūkstančių litų, išskyrus atvejus, kai teismas nustato, kad tikrovės neatitinkanti, asmens garbę ir orumą žeminanti informacija buvo paskelbta tyčia. Tokiais atvejais teismo sprendimu ši suma gali būti padidinta, bet ne daugiau kaip 5 kartus. Kiekvienu atveju priteisiama suma negali būti didesnė kaip 5 procentai viešosios informacijos rengėjo ir (ar) platintojo metinių pajamų.

2. Viešosios informacijos rengėjo šio įstatymo nustatyta tvarka paskelbtas tikrovės neatitinkančios, žeminančios garbę ir orumą informacijos paneigimas bei atsiprašymas teikia pagrindą teismui mažinti moralinės žalos atlyginimą.

3. Viešosios informacijos rengėjui, be fizinio asmens sutikimo paskelbusiam informaciją apie jo privatų gyvenimą (išskyrus šio įstatymo 14 straipsnyje numatytus atvejus), taip pat paskelbusiam tikrovės neatitinkančią informaciją, žeminančią asmens garbę bei orumą, ir ją šio įstatymo nustatyta tvarka paneigusiam bei atsiprašiusiam, teismas priteisia atlyginti padarytą moralinę žalą, tačiau šiuo atveju moralinės žalos atlyginimo dydis negali viršyti 3 tūkstančių litų, išskyrus atvejus, kai tikrovės neatitinkanti, asmens garbę bei orumą žeminanti informacija buvo paskelbta tyčia.

4. Teismas, nustatydamas moralinės žalos, išreikštos pinigais, dydį, atsižvelgia į žalą padariusio asmens turtinę padėtį, teisės pažeidimo sunkumą, teisės pažeidimo pasekmes ir kitas turinčias reikšmės aplinkybes.

5. Materialinės žalos atlyginimo dydį už paskelbtą tikrovės neatitinkančią informaciją, padariusią nuostolių asmenims, nustato teismas.

55 straipsnis. Atleidimas nuo žalos atlyginimo

1. Viešosios informacijos rengėjas neatsako už tikrovės neatitinkančios informacijos paskelbimą, jeigu jis nurodė informacijos šaltinį, o ji buvo:

1) pateikta valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, politinių partijų, profesinių sąjungų, politinių ir visuomeninių organizacijų ar kitų asmenų oficialiuose ar viešai paskelbtuose dokumentuose;

2) viešai pasakyta atviruose posėdžiuose, pasitarimuose, spaudos konferencijose, mitinguose bei kituose renginiuose, o viešosios informacijos rengėjas neiškraipė pasakytų teiginių. Šiuo atveju visa atsakomybė tenka renginių organizatoriams ir informaciją paskelbusiems asmenims;

3) anksčiau paskelbta kitose visuomenės informavimo priemonėse, jeigu ši informacija nebuvo paneigta ją paskelbusiose visuomenės informavimo priemonėse;

4) paskelbta tiesioginių radijo ar televizijos laidų dalyvių, nepavaldžių viešosios informacijos rengėjui;

5) paskelbta specialioje rinkimų laidoje, kurią rengė ne pats viešosios informacijos rengėjas;

6) paskelbta neanoniminiuose reklaminiuose skelbimuose, užsakomuosiuose straipsniuose ar laidose;

7) pateikta kaip nuomonė, komentaras ar vertinimas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais už tikrovės neatitinkančios informacijos paskelbimą atsako tas, kas pirmas paskleidė tokią informaciją.

3. Viešosios informacijos rengėjas, paskleidęs tikrovės neatitinkančią informaciją ir gavęs paneigimo tekstą, nedelsdamas privalo jį paskelbti savo visuomenės informavimo priemonėje.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1507](#), 96.08.22, Žin., 1996, Nr.82-1971 (96.08.30)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 30 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-22](#), 96.12.05, Žin., 1996, Nr.121-2848 (96.12.14)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 29 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-101](#), 97.01.23, žin., 1997, Nr.12-232 (97.02.07)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-402](#), 97.07.03, Žin., 1997, Nr.67-1677 (97.07.16)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 25 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-427](#), 97.09.25, Žin., 1997, Nr.91 (97.10.07)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 29 STRAIPSNIO PAKEITIMO

6.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-614](#), 98.01.15, Žin., 1998, Nr.8-166 (98.01.25)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 25 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
7.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1308](#), 99.07.07, Žin., 1999, Nr.66-2125 (99.07.30)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 16 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
8.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1595](#), 00.03.28, Žin., 2000, Nr.30-829 (00.04.12)
VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 29 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
9.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1905](#), 2000 08 29, Žin., 2000, Nr. 75-2272 (2000 09 07)
VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Nauja įstatymo redakcija
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2000 m. spalio 1d.
Kol bus priimtas šio įstatymo 18 straipsnio 2 dalyje numatytas įstatymas, viešosios informacijos, kuri gali turėti neigiamą poveikį nepilnamečių fiziniam, protiniam ar doroviniam vystymuisi, priskyrimo kriterijus nustato Žurnalistų ir leidėjų etikos komisija.
10.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-39](#), 2000 11 21, Žin., 2000, Nr. 102-3215 (2000 11 29)
VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 2, 4, 18, 26, 28, 37, 38, 39, 49 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO IR VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
11.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-131](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 113-3619 (2000 12 30)
VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 27, 39 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
12.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-561](#), 2001-10-18, Žin., 2001, Nr. 93-3255 (2001-11-07)
VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 37 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
13.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-953](#), 2002-06-13, Žin., 2002, Nr. 68-2759 (2002-07-03)
VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 34 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
14.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-972](#), 2002-06-20, Žin., 2002, Nr. 68-2771 (2002-07-03)
VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 43 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
15.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1487](#), 2003-04-03, Žin., 2003, Nr. 38-1732 (2003-04-24)
VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja kartu su Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu (Žin., 2000, Nr. 89-2741) ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu (Žin., 2002, Nr. 37-1341), t.y. nuo 2003 m. gegužės 1 d.

*** Pabaiga ***

Konstitucinio Teismo nutarimai:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2002-10-23, Žin., 2002, Nr. 104-4675 (2002-10-31)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO 8 STRAIPSNIO IR
14 STRAIPSNIO 3 DALIES ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2003-05-07)
autrap@lrs.lt